

REVIZIJSKO POROČILO
O RAČUNOVODSKIH IZKAZIH IN PRAVILNOSTI POSLOVANJA
ZAVODA REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA TRANSFUZIJSKO MEDICINO V LETU 2006

*Bedimo
nad potmi
javnega
denarja*

POS LANSTVO

Računsko sodišče pravočasno in objektivno obvešča javnosti o pomembnih odkritjih revizij poslovanja državnih organov in drugih uporabnikov javnih sredstev ter svetuje, kako naj državni organi in drugi porabniki javnih sredstev izboljšajo svoje finančno poslovanje.

**REVIZIJSKO POROČILO
O RAČUNOVODSKIH IZKAZIH IN PRAVILNOSTI POSLOVANJA
ZAVODA REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA TRANSFUZIJSKO MEDICINO V LETU 2006**

Številka: 1213-6/2006-20

Ljubljana, 30. avgusta 2007

Računsko sodišče je revidiralo računovodske izkaze in pravilnost poslovanja Zavoda Republike Slovenije za transfuzijsko medicino, ki v sodelovanju s humanitarnimi organizacijami in oddelki za transfuzijo krvi pri bolnišnicah zagotavlja preskrbo s krvjo in krvnimi pripravki ter skrbi za strokovno raven preskrbe s krvjo in krvnimi pripravki ter povezovanje transfuzijske medicine z bolnišnično dejavnostjo.

Cilj revizije je bil podati mnenje o računovodskih izkazih in pravilnosti poslovanja Zavoda Republike Slovenije za transfuzijsko medicino v letu 2006.

Pri revidiranju pravilnosti evidentiranja in izkazovanja podatkov v računovodskih izkazih Zavoda Republike Slovenije za transfuzijsko medicino za leto 2006 je računsko sodišče ugotovilo naslednje napake:

- v obdobju od leta 2002 do 2005 je previsoko oblikoval dolgoročne rezervacije, namenjene za reorganizacijo transfuzijske dejavnosti, saj je med predvidenimi stroški upošteval tudi investicijska vlaganja ter nekatere stroške v nasprotju s slovenskimi računovodskimi standardi v znesku 275.000 tisoč tolarjev (1.147.555 evrov) in za prav tak znesek prenizko izkazal presežek prihodkov nad odhodki iz preteklih let;
- neupravičeno in v nasprotju s slovenskimi računovodskimi standardi je dolgoročno odložil prihodke v znesku 108.639 tisoč tolarjev (453.343 evrov), ki so se nanašali na prejeta sredstva, namenjena za nabavo blagovnih rezerv, ki jih sicer izkazuje v izvenbilančni evidenci, in za prav tak znesek prenizko izkazal presežek prihodkov nad odhodki iz preteklih let;
- zaradi prenizko izkazanega presežka prihodkov nad odhodki iz preteklih let v znesku 275.000 tisoč tolarjev (1.147.555 evrov) je obračunal premalo davka od dohodkov pravnih oseb po posameznih letih in tako izkazal prenizke obveznosti na dan 31. 12. 2006;
- ker zalog nedokončane proizvodnje in končnih proizvodov ni vodil posamično po proizvodih, ampak skupaj po neposrednih in posrednih stroških in je vrednost posameznih proizvedenih učinkov, ki so izkazani kot vrednost zalog nedokončane proizvodnje in proizvodov, odvisna od prodajnih cen teh proizvedenih učinkov in ne od dejanskih stroškov za njihovo proizvodnjo, so tako izračunane vrednosti zalog nezanesljive in ni mogoče predpostaviti, da je pravilno izračunal znesek stroškov, ki jih je potrebno nadomestiti iz prihodka obračunske dobe; ker je zaloge zdravil iz krvi zaradi obstoječega načina šifriranja proizvodov knjigovodsko, ne glede na izvor plazme, vodil kot zaloge proizvodov in ker je nabavo, prodajo in zalogo zdravil iz krvi v celoti evidentiral kot proizvode, kljub temu da bi jih v skladu s slovenskimi računovodskimi standardi moral evidentirati ločeno, tudi ni mogoče dovolj zanesljivo potrditi vrednosti zalog proizvodov v znesku 619.491 tisoč tolarjev (2.585.090 evrov);
- prav tako tudi ni mogoče potrditi pravilnosti zneska 100.228 tisoč tolarjev (418.244 evrov) kratkoročno odloženih prihodkov, ki jih je zaradi uveljavljenega načina evidentiranja zalog proizvodov na dan 31. 12. 2006 izkazoval med pasivnimi časovnimi razmejitvami.

Računsko sodišče je ugotovilo, da zaradi pomembnosti ugotovitev, navedenih v prejšnjem odstavku, revidirana računovodska izkaza za leto 2006 (bilanca stanja in izkaz prihodkov in odhodkov skupaj s prilogami) ne prikazujeta resnično in pošteno, to je v skladu z Zakonom o računovodstvu, stanja sredstev in obveznosti do virov sredstev na dan 31. 12. 2006 ter prihodke in odhodke za leto 2006. Zato je o računovodskih izkazih Zavoda Republike Slovenije za transfuzijsko medicino za leto 2006 izreklo *negativno mnenje*.

Tudi o *priljubljenosti poslovanja Zavoda Republike Slovenije za transfuzijsko medicino v letu 2006* je računsko sodišče izreklo *negativno mnenje*. Zavod je v letu 2006 posloval nepravilno v naslednjih primerih:

- pri določitvi količnikov osnovnih plač delovnih mest ni upošteval določil Zakona o razmerjih plač v javnih zavodih, državnih organih in organih lokalnih skupnosti in Pravilnika o napredovanju delavcev, zaposlenih v zdravstvu, in ni imel izdelanih meril za ugotavljanje delovne uspešnosti zaposlenih;
- pri določanju in obračunavanju dodatkov zaposlenim ni upošteval Zakona o razmerjih plač v javnih zavodih, državnih organih in organih lokalnih skupnosti, Kolektivne pogodbe za negospodarske dejavnosti, Kolektivne pogodbe za dejavnost zdravstva in socialnega varstva, Kolektivne pogodbe za zaposlene v zdravstveni negi in Kolektivne pogodbe za zdravnike in zobozdravnike v Republiki Slovenije in zato določal in obračunaval dodatke neupravičeno in v nepravilnem znesku ter tako zaposlenim v letu 2006 obračunal za 153.771 tisoč tolarjev (641.675 evrov) preveč in 2.225 tisoč tolarjev (9.285 evrov) premalo dodatkov;
- plačila premije za nezgodno zavarovanje ter stroškov prevoza in sejnin v skupnem znesku 3.334 tisoč tolarjev (13.913 evrov) niso imela podlage v veljavnih predpisih;
- blaga, materiala in storitev ni nabavljal v skladu z veljavnimi predpisi s področja javnega naročanja; zaradi nepravilnosti pri izbiri in izvedbi postopkov oddaje naročil, predpisanih z Zakonom o javnih naročilih in notranjim aktom, je v letu 2006 nepravilno oddal za 1.634.952 tisoč tolarjev (6.822.534 evrov) naročil.

Zavod Republike Slovenije za transfuzijsko medicino med izvajanjem revizije ni odpravil vseh nepravilnosti, zato je računsko sodišče zahtevalo predložitev *odzivnega poročila*. Odpraviti mora zlasti nepravilnosti pri določanju količnikov osnovnih plač delovnih mest in dodatkov ter pri plačilu premij za nezgodno zavarovanje zaposlenih in zagotoviti ustrezne kriterije in merila za ugotavljanje in vrednotenje delovne uspešnosti zaposlenih. Odpraviti mora tudi nepravilnosti, povezane z neutemeljeno oblikovanimi dolgoročnimi rezervacijami v preteklih letih in nepravilno obračunanim davkom od dohodkov pravnih oseb. Izboljšati mora poslovanje pri oddajanju javnih naročil za zdravila, reagente ter diagnostični in ostali medicinski material ter poročati o konkretnih aktivnostih in postopkih, ki jih je uvedel, da bi zagotovil spoštovanje predpisov na tem segmentu poslovanja. Prav tako mora izkazati tudi začetek postopkov, s katerimi bo zagotovil ustrezne podlage za pravilno vrednotenje in izkazovanje zalog nedokončane proizvodnje in proizvodov ter zdravil iz krvi, ter začetek postopkov, ki jih bo, skupaj z ustanoviteljico, izvedel za uskladitev poslovanja s predpisi.

KAZALO

1. UVOD	8
2. REVIZIJA RAČUNOVODSKIH IZKAZOV	11
2.1 OBRAZLOŽITEV REVIZIJE.....	11
2.2 RAČUNOVODSKE USMERITVE.....	11
2.3 UGOTOVITVE.....	13
2.3.1 Bilanca stanja	13
2.3.1.1 Neopredmetena dolgoročna in opredmetena osnovna sredstva.....	14
2.3.1.2 Dolgoročne finančne naložbe.....	15
2.3.1.3 Dolgoročne terjatve iz poslovanja	16
2.3.1.4 Denarna sredstva	16
2.3.1.5 Kratkoročne finančne naložbe	17
2.3.1.6 Kratkoročne terjatve	18
2.3.1.7 Aktivne časovne razmejitev.....	19
2.3.1.8 Zaloge	19
2.3.1.9 Kratkoročne obveznosti	22
2.3.1.10 Pasivne časovne razmejitev.....	23
2.3.1.11 Lastni viri in dolgoročne obveznosti	23
2.3.1.12 Izvenbilančna evidenca	25
2.3.2 Izkaz prihodkov in odhodkov	26
2.3.2.1 Prihodki	26
2.3.2.2 Odhodki	28
2.3.2.3 Presežek prihodkov nad odhodki	32
2.3.3 Izkaz prihodkov in odhodkov po vrstah dejavnosti	32
3. REVIZIJA PRAVILNOSTI POSLOVANJA	35
3.1 OBRAZLOŽITEV REVIZIJE.....	35
3.2 UGOTOVITVE.....	35
3.2.1 Plače in ostali stroški povezani z delom.....	36
3.2.1.1 Osnovna plača.....	36

3.2.1.2	Del plače za delovno uspešnost.....	36
3.2.1.3	Dodatki.....	37
3.2.1.4	Ostali stroški povezani z delom zaposlenih.....	40
3.2.2	Javno naročanje blaga, materiala in storitev ter osnovnih sredstev	41
3.2.2.1	Naročanje blaga in materiala	41
3.2.2.2	Naročanje storitev.....	42
3.2.2.3	Nabave osnovnih sredstev	42
4.	MNENJE	44
4.1	MNENJE O RAČUNOVODSKIH IZKAZIH ZAVODA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA TRANSFUZIJSKO MEDICINO ZA LETO 2006.....	44
4.2	MNENJE O PRAVILNOSTI POSLOVANJA ZAVODA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA TRANSFUZIJSKO MEDICINO V LETU 2006.....	45
5.	ZAHTEVA ZA PREDLOŽITEV ODZIVNEGA POROČILA	46

1. UVOD

Revizijo računovodskih izkazov in pravilnosti poslovanja Zavoda Republike Slovenije za transfuzijsko medicino, Šlajmerjeva 6, Ljubljana (v nadaljevanju: ZTM) smo izvedli na podlagi Zakona o računskem sodišču¹ (v nadaljevanju: ZRacS-1) in programa dela za izvrševanje revizijske pristojnosti Računskega sodišča Republike Slovenije v letu 2006. Sklep o izvedbi revizije² je bil izdan 16. 10. 2006.

Cilj revizije je bil izrek mnenja o:

- računovodskih izkazih ZTM za leto 2006 in
- pravilnosti poslovanja ZTM v letu 2006.

Za doseg prvega cilja smo revidirali pravilnost evidentiranja in izkazovanja podatkov v:

- bilanci stanja na dan 31. 12. 2006 in
- izkazu prihodkov in odhodkov od 1. 1. do 31. 12. 2006.

Za doseg drugega cilja smo preverili pravilnost poslovanja glede na predpise, ki veljajo za ZTM kot posrednega uporabnika proračuna.

Osnovni podatki o ZTM

ZTM je bil ustanovljen 26. 3. 1998 z Odlokom Vlade Republike Slovenije o preoblikovanju Zavoda Republike Slovenije za transfuzijo krvi v javni zdravstveni zavod Zavod Republike Slovenije za transfuzijsko medicino³. V sodni register je vpisan pri Okrožnem sodišču v Ljubljani pod št. vložka 061/10083900. Ustanoviteljica zavoda je Republika Slovenija, ustanoviteljske pravice izvršuje Vlada Republike Slovenije (v nadaljevanju: vlada). Vlada je kasneje sprejela še dve spremembi navedenega odloka, s katerima je spremenila sestavo sveta zavoda ter uvedla novi organ zavoda – strokovnega direktorja⁴. Statut je sprejel svet zavoda 6. 3. 2002, vlada pa je soglasje⁵ podala 12. 3. 2002.

---

¹ Uradni list RS, št. 11/01.

² Št. 1213-6/2006-3.

³ Št. 519-01/98-1.

⁴ Odlok o spremembi Odloka o preoblikovanju Zavoda Republike Slovenije za transfuzijo krvi v javni zdravstveni zavod Zavod Republike Slovenije za transfuzijsko medicino št. 519-01/98-2 z dne 10. 2. 2000 ter Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o preoblikovanju Zavoda Republike Slovenije za transfuzijo krvi v javni zdravstveni zavod Zavod Republike Slovenije za transfuzijsko medicino št. 519-01/2001-1 z dne 24. 5. 2001.

⁵ Št. 519-01/2001-2; Soglasje k spremembi statuta, ki se nanaša na pogoje, ki jih mora izpolnjevati kandidat za direktorja, je vlada podala 27. 3. 2006.

ZTM na podlagi 21. člena Zakona o zdravstveni dejavnosti (v nadaljevanju: ZZDej)⁶ v sodelovanju s humanitarnimi organizacijami in oddelki za transfuzijo krvi pri bolnišnicah zagotavlja preskrbo s krvjo in krvnimi pripravki. V skladu z 10. členom Zakona o preskrbi s krvjo (v nadaljevanju: ZPKrv-1)⁷ je transfuzijski zavod, ki je na državni ravni odgovoren za strokovno raven preskrbe s krvjo in krvnimi pripravki ter povezovanje transfuzijske medicine z bolnišnično dejavnostjo. Statut, ki ga je na podlagi Zakona o zavodih⁸ (v nadaljevanju: ZZ) sprejel svet zavoda in s katerim je soglašala vlada, v 6. členu določa, da ZTM v okviru javne zdravstvene službe zagotavlja preskrbo s krvjo in krvnimi pripravki, oblikuje doktrino, spremlja njeno izvajanje in strokovno povezuje oddelke za transfuzijo krvi pri bolnišnicah v nacionalno transfuzijsko mrežo. Kot nacionalni referenčni center za transfuzijsko medicino izvaja nadzor nad kakovostjo postopkov in pripravkov s področja svoje dejavnosti in se povezuje z ustreznimi mednarodnimi in tujimi institucijami. V skladu s 7. členom statuta dejavnost zavoda obsega:

- preskrbo s krvjo, krvnimi pripravki in druge zdravstvene dejavnosti,
- izobraževalno dejavnost,
- razvojno in raziskovalno dejavnost in
- dodatno dejavnost⁹.

Zavod nastopa v pravnem prometu v svojem imenu in za svoj račun. Za svoje obveznosti odgovarja z vsemi sredstvi, s katerimi upravlja. Za obveznosti iz javne zdravstvene službe jamči država s sredstvi iz proračuna, za obveznosti iz pridobitne dejavnosti pa zavod s prihodki od pridobitne dejavnosti. Za upravljanje s premoženjem je zavod odgovoren ustanoviteljici.

V skladu s 30. členom statuta ZTM pridobiva sredstva za izvajanje dejavnosti:

- od ustanoviteljice za naloge, ki se financirajo iz državnega proračuna,
- od Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju: ZZZS) za dogovorjene storitve,
- s prodajo blaga in storitev,
- z raziskovalnimi projekti ter
- z dotacijami, darili in iz drugih virov.

Presežek prihodkov nad odhodki ZTM uporablja za izvajanje in razvoj svojih dejavnosti. O načinu razpolaganja s presežkom prihodkov nad odhodki odloča svet zavoda v soglasju z ustanoviteljico. O

⁶ Uradni list RS, št. 9/92, 26/92, 37/95, 8/96, 90/99, 31/00, 45/01, 2/04, 80/04.

⁷ Uradni list RS, št. 104/06; do 23. 10. 2006 je veljal stari Zakon o preskrbi s krvjo, Uradni list RS, št. 52/00 (v nadaljevanju: ZPKrv).

⁸ Uradni list RS, št. 12/91, 8/96.

⁹ Kot dodatno dejavnost, ki jo po določbi statuta, lahko izvaja kot pridobitno dejavnost, statut navaja zlasti: izvajanje informacijskega in računalniškega inženiringa s področja transfuziologije, proizvodnje infuzijske, sterilne, ohranitvene in reagenčne raztopine, medicinskih pripomočkov, diagnostičnih sredstev in biotehnoških produktov ter opravljanje sterilizacij materialov, oskrbovanje bolnišnic, drugih zdravstvenih ustanov, veleprodaj in drugih naročnikov s krvnimi izdelki (faktorji strjevanja krvi, albumini, globulinigama) in z drugimi produkti iz svoje proizvodne dejavnosti, zastopanje tujih proizvajalcev s področja svoje dejavnosti, opravljanje gospodarske dejavnosti (izvozno uvoznih poslov zaradi dodelave in predelave produktov, uvažanje repromaterialov, opreme in drugega blaga za lastne izdelke iz dejavnosti zavoda).

načinu ter višini pokrivanja morebitnega primanjkljaja, ki ga ni mogoče pokriti iz drugih razpoložljivih sredstev ZTM, odloča ustanoviteljica na predlog sveta zavoda.

Organi zavoda so: svet zavoda, direktor, strokovni direktor in strokovni svet zavoda.

Svet zavoda je organ upravljanja, ki ga sestavlja sedem članov: štirje predstavniki ustanoviteljice, dva predstavnika delavcev zavoda in predstavnik ZZZS.

Direktor je poslovodni organ, ki organizira in vodi delo in poslovanje zavoda, predstavlja in zastopa zavod in je odgovoren za zakonitost dela zavoda.

Strokovni direktor vodi strokovno delo zavoda in predseduje strokovnemu svetu zavoda.

Strokovni svet zavoda je kolegijski strokovni organ, ki obravnava vprašanja s področja strokovnega dela, odloča o strokovnih vprašanjih, določenih s statutom, določa strokovne podlage za programe dela in razvoja ter opravlja druge s statutom določene naloge.

Odgovorni osebi zavoda v obdobju, na katerega se nanaša revizija, in med izvajanjem revizije sta bila:

- dr. Božidar Voljč, dr. med., direktor zavoda, do 12. 6. 2006 in
- doc. dr. Matjaž Jeras, mag. farm., direktor zavoda, od 13. 6. 2006 dalje.

2. REVIZIJA RAČUNOVODSKIH IZKAZOV

2.1 Obrazložitev revizije

Revidirali smo bilanco stanja na dan 31. 12. 2006 in izkaz prihodkov in odhodkov od 1. 1. do 31. 12. 2006 skupaj s prilogami, ki ju je sprejel svet zavoda 3. 4. 2007. ZTM mora voditi poslovne knjige po določenih

- Zakona o računovodstvu¹⁰ (v nadaljevanju: ZR),
- Zakona o javnih financah¹¹ (v nadaljevanju: ZJF),
- Pravilnika o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava¹² (v nadaljevanju: Pravilnik o razčlenjevanju),
- Pravilnika o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava¹³ (v nadaljevanju: Pravilnik o kontnem načrtu),
- Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava¹⁴ (v nadaljevanju: Pravilnik o letnih poročilih),
- Slovenskih računovodskih standardov¹⁵ (v nadaljevanju: SRS),
- Pravilnika o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev¹⁶ (v nadaljevanju: Pravilnik o načinu in stopnjah odpisa).

2.2 Računovodske usmeritve

Posamezne računovodske usmeritve, ki jih je ZTM moral upoštevati pri vodenju poslovnih knjig ter sestavljanju letnega poročila, so natančneje opredeljene v Pravilniku o računovodstvu¹⁷ in izhajajo iz temeljnih računovodskih predpostavk upoštevanja nastanka poslovnega dogodka z vzporednim upoštevanjem načela denarnega toka.

Neopredmetena dolgoročna in opredmetena osnovna sredstva

ZTM v poslovnih knjigah izkazuje stvari, ki predstavljajo neopredmetena dolgoročna in opredmetena osnovna sredstva, po nabavni vrednosti oziroma po ocenjeni vrednosti, če nabavna vrednost ni znana.

---

¹⁰ Uradni list RS, št. 23/99.

¹¹ Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02.

¹² Uradni list RS, št. 134/03, 34/04, 13/05.

¹³ Uradni list RS, št. 54/02, 117/02, 58/03, 134/03, 34/04, 75/04, 117/04, 141/04, 117/05.

¹⁴ Uradni list RS, št. 115/02, 21/03, 134/03, 126/04.

¹⁵ Uradni list RS, št. 118/05.

¹⁶ Uradni list RS, št. 45/05.

¹⁷ Sprejel ga je direktor ZTM 27. 6. 2005.

Opredmeteno osnovno sredstvo, katerega posamična nabavna vrednost po dobaviteljevem obračunu ne presega tolarske vrednosti 500 evrov, se lahko izkazuje skupinsko kot drobni inventar. Stvari drobnega inventarja, katerih posamična nabavna vrednost po dobaviteljevem obračunu ne presega tolarske vrednosti 100 evrov, se lahko razporedijo med material. Amortizacijo obračunava posamezno za vsa sredstva, z uporabo enakomernega časovnega amortiziranja in po predpisanih stopnjah. Odpis opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih dolgoročnih sredstev izkaže kot popravek nabavne vrednosti sredstev v breme prihodkov kot strošek amortizacije. Odpis osnovnih sredstev, prejetih donacij, nadomesti v breme dolgoročnih rezervacij, oblikovanih iz donacij.

Terjatve

Terjatve izkazuje ločeno po vrstah: dolgoročne terjatve (nad eno leto) in kratkoročne terjatve ter tiste dolgoročne terjatve, ki zapadejo v plačilo največ leto dni po datumu bilance stanja. Najmanj enkrat letno preveri ustreznost izkazane velikosti posamezne terjatve. Terjatve, ki niso poravnane oziroma za katere se domneva, da ne bodo poravnane v rednem roku, izkaže kot sporne in obračuna popravek njihove vrednosti v breme prevrednotevalnih poslovnih odhodkov. Za kasnejše odpise terjatev so potrebne ustrezne dokazne listine: sodna odločba, sklep prisilne poravnave, sklep stečajnega postopka, zavrnitev stanja in druge ustrezne listine.

Zaloge

Količinska enota zaloge materiala, embalaže in proizvodov za distribucijo (zdravil) se ob začetnem pripoznavanju ovrednoti po nabavni vrednosti, ki jo sestavlja nakupna cena, morebitne uvozne dajatve in neposredni stroški nabave. Kot material se lahko šteje tudi drobni inventar z dobo koristnosti do enega leta, lahko pa tudi tisti z dobo koristnosti več kot leto dni, če njegova posamična cena ne presega tolarske protivrednosti 100 evrov. Knjigovodska vrednost prodanih in porabljenih zalog predstavlja strošek oziroma poslovni odhodek. Pri izkazovanju zalog in izdaje (porabe) zavod uporablja metodo drsečih povprečnih cen. Zaloge nedokončane proizvodnje in gotovih proizvodov se vrednotijo po naslednji stroškovni ceni: neposredni materialni stroški in stroški storitev, neposredni stroški dela, splošni proizvodjalni stroški, splošni stroški nakupa, uprave in prodaje. Vrednost se ugotavlja po metodi deleža neposrednih proizvodjalnih in splošnih stroškov v realizaciji obdobja – prihodkih od prodaje proizvodov in storitev ter zalogah po povprečnih prodajnih cenah.

Dolgoročne rezervacije

ZTM za delež sredstev, ki jih pridobiva iz javnih financ, ne sme oblikovati dolgoročnih rezervacij z vnaprejšnjim vračunavanjem stroškov ali odhodkov oziroma dolgoročnim razmejevanjem prihodkov v breme sredstev javnih financ. Lahko pa izkazuje dolgoročne rezervacije iz donacij za osnovna sredstva in namensko dobljena sredstva za pokrivanje določenih stroškov ter dolgoročne rezervacije iz prihodkov od dejavnosti na trgu.

Prihodki in odhodki

ZTM izkazuje prihodke po vrstah in namenih iz opravljanja javne službe in dejavnosti na trgu. Pri razmejevanju prihodkov upošteva veljavne predpise. Pri izkazovanju odhodkov uporablja sodila, opredeljena v Pravilniku o letnih poročilih, in sicer razmerje med prihodki, doseženimi pri opravljanju posamezne vrste dejavnosti, če ni z internim pravilnikom določeno drugače.

2.3 Ugotovitve

2.3.1 Bilanca stanja

Tabela 1: Skrajšana bilanca stanja

	31. 12. 2006 v tisoč tolarjih	31. 12. 2005 v tisoč tolarjih	Indeks 06/05
<i>SREDSTVA</i>			
DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU	1.177.534	1.110.104	106
Neopredmetena dolgoročna sredstva	94.625	70.828	134
Opredmetena osnovna sredstva	1.064.053	956.509	111
Dolgoročne finančne naložbe	18.219	82.353	22
Dolgoročne terjatve iz poslovanja	637	414	154
KRATKOROČNA SREDSTVA (RAZEN ZALOG) IN AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	4.051.030	3.781.510	107
Denarna sredstva	1.028.290	1.163.281	88
Kratkoročne finančne naložbe	502.332	1.321.241	38
Kratkoročne terjatve	2.512.507	1.209.996	208
Aktivne časovne razmejitev	7.901	86.992	9
ZALOGE	845.107	876.943	96
AKTIVA SKUPAJ	6.073.671	5.768.557	105
Aktivni konti izvenbilančne evidence	113.493	111.809	102
<i>OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV</i>			
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IN PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE	763.312	879.031	87
Kratkoročne obveznosti	659.721	709.398	93
Pasivne časovne razmejitev	103.591	169.633	61
LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	5.310.359	4.889.526	109
Dolgoročno razmejeni prihodki	108.639	108.639	100
Dolgoročne rezervacije	667.599	732.395	91
Obveznosti za neopredmetena dolgoročna sredstva in opredmetena osnovna sredstva	1.982.004	1.983.660	100
Presežek prihodkov nad prihodki	2.552.117	2.064.832	124
PASIVA SKUPAJ	6.073.671	5.768.557	105
Pasivni konti izvenbilančne evidence	113.493	111.809	102

Vir: bilanca stanja ZTM na dan 31. 12. 2006.

2.3.1.1 Neopredmetena dolgoročna in opredmetena osnovna sredstva

Tabela 2: Stanje in gibanje neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev

v tisoč tolarjih						
Opis	Neopredmet. dolgoročna sredstva (NDS)	Zemljišča	Zgradbe	Oprema in druga OOS	Skupaj OOS	Skupaj NDS in OOS
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)=(3)+(4)+(5)	(7)=(2)+(6)
Nabavna vrednost						
Stanje 1. 1. 2006	138.937	40.877	919.997	2.055.034	3.015.908	3.154.845
Povečanja	39.750	0	6.320	381.040	387.360	427.110
Zmanjšanja	(9.840)	0	0	(238.355)	(238.355)	(248.195)
Stanje 31. 12. 2006	168.847	40.877	926.317	2.197.719	3.164.913	3.333.760
Popravek vrednosti						
Stanje 1. 1. 2006	68.109	0	367.751	1.691.648	2.059.399	2.127.508
Amortizacija tek. leta	6.113	0	28.708	161.039	189.747	195.860
Zmanjšanja	0	0	0	(149.866)	(149.866)	(149.866)
Povečanja	0	0	0	1.598	1.598	1.598
Stanje 31. 12. 2006	74.222	0	396.459	1.704.419	2.100.878	2.175.100
Neodpisana vrednost						
Stanje 1. 1. 2006	70.828	40.877	552.246	363.386	956.509	1.027.337
Predujmi 1. 1. 2006	0	0	0	0	0	0
Stanje 1. 1. 2006 skupaj s predujmi	70.828	40.877	552.246	363.386	956.509	1.027.337
Stanje 31. 12. 2006	94.625	40.877	529.858	493.300	1.064.035	1.158.660
Predujmi 31. 12. 2006	0	0	0	18	18	18
Stanje 31. 12. 2006 skupaj s predujmi	94.625	40.877	529.858	493.318	1.064.053	1.158.678

Vir: Letno poročilo ZTM za leto 2006 – stanje in gibanje neopredmetenih dolgoročnih in opredmetenih osnovnih sredstev.

Neopredmetena dolgoročna sredstva v neodpisani vrednosti 94.625 tisoč tolarjev so se nanašala na dolgoročno odložene stroške za poslovni najem programske opreme in naložbe v tuja opredmetena osnovna sredstva v znesku 10.657 tisoč tolarjev ter dolgoročne premoženjske pravice v znesku 83.968 tisoč tolarjev. Povečanje dolgoročno odloženih stroškov se je nanašalo na poslovni najem programske opreme v znesku 2.635 tisoč tolarjev in stroške naložb v tuja opredmetena osnovna sredstva, in sicer v obnovo zgradbe Centra za tipizacijo tkiv v znesku 8.048 tisoč tolarjev. Povečanje dolgoročnih premoženjskih pravic se nanaša na nakup računalniških programov v znesku 19.227 tisoč tolarjev. Med povečanji neopredmetenih dolgoročnih

sredstev je ZTM izkazal tudi v letu 2005 nabavljene računalniške programe v znesku 9.840 tisoč tolarjev, ki so bili preneseni v uporabo v letu 2006.

Med *opredmetenimi osnovnimi sredstvi* je ZTM izkazoval nepremičnine v skupni neodpisani vrednosti 529.990 tisoč tolarjev, in sicer:

- poslovno stavbo, garažo, stanovanjsko stavbo in dvorišče na Šlajmerjevi 6 (kot uporabnik nepremičnin, ki so vpisane v zemljiško knjigo pod vložkom št. 62, k. o. Šempeter, je še vedno vpisana Ginekološka klinika, Ljubljana);
- prostore arhiva na Viču in poslovne prostore v Trgovsko poslovnem centru Murgle, ki jih je do odpovedi pogodb v letu 2005, zaradi neplačevanja enega od najemnikov, oddajal v najem različnim izvajalcem zdravstvenih dejavnosti. V letu 2006 so bili poslovni prostori v celoti prazni, tako da so stroški bremenili ZTM, ter
- počitniški dom v Piranu in počitniške apartmaje v Bohinjski Bistrici, Bohinjski Srednji vasi, Moravskih in Ptujskih toplicah, Izoli ter na Hrvaškem (na Pagu in Dugi Uvali).

Povečanje nabavne vrednosti zgradb v znesku 6.320 tisoč tolarjev se nanaša na izdelavo investicijske dokumentacije za prvo fazo gradnje nove stavbe.

Povečanje nabavne vrednosti *opreme* se nanaša na nabavljeno opremo in drobni inventar z naravo osnovnega sredstva v znesku 289.784 tisoč tolarjev, brezplačno pridobljena osnovna sredstva v znesku 2.754 tisoč tolarjev, povečanje nadomestnih delov v zalogi v znesku 1.958 tisoč tolarjev, ugotovljeni višek pri popisu v znesku 1.598 tisoč tolarjev ter opremo, ki je bila nabavljena v letih 2005 in 2006 ter v letu 2006 s kontov opreme v pridobivanju prenesena na konte opreme v uporabi v skupnem znesku 84.946 tisoč tolarjev. Nabave se nanašajo predvsem na laboratorijsko opremo v vrednosti 123.890 tisoč tolarjev, avtobus (57.586 tisoč tolarjev), računalnike (13.057 tisoč tolarjev), medicinsko opremo (38.771 tisoč tolarjev) ter pohištvo (19.057 tisoč tolarjev). Med opremo je ZTM izkazoval tudi drobni inventar, katerega posamična nabavna vrednost po dobaviteljevem obračunu ni presegla tolarjske vrednosti 500 evrov.

Amortizacija je bila obračunana posamično za vsa sredstva z uporabo enakomernega časovnega amortiziranja in po stopnjah, določenih v Pravilniku o načinu in stopnjah odpisa. Celotna obračunana amortizacija je skupaj z odpisom drobnega inventarja znašala 195.860 tisoč tolarjev, od tega 180.475 tisoč tolarjev v breme prihodkov, 13.729 tisoč tolarjev v breme dolgoročnih rezervacij, 1.656 tisoč tolarjev pa v breme obveznosti za neopredmetena osnovna sredstva, ki jih je sofinanciralo Ministrstvo za šolstvo in šport.

2.3.1.2 Dolgoročne finančne naložbe

Tabela 3: Dolgoročne finančne naložbe

Dolgoročne finančne naložbe	31. 12. 2006 v tisoč tolarjih	31. 12. 2005 v tisoč tolarjih	Indeks 06/05
Dolgoročne kapitalske naložbe	11.794	11.794	100
Dolgoročno dana posojila in depoziti	6.425	70.559	9
Skupaj	18.219	82.353	22

Dolgoročne kapitalske naložbe v znesku 11.794 tisoč tolarjev se nanašajo na naložbe v delnice v nominalnem znesku 32.991 tisoč tolarjev: Krka, d. d., Novo mesto (v nadaljevanju: Krka), Rašica, d. d., Ljubljana (v nadaljevanju: Rašica), A-Cosmos, d. d., Ljubljana (v nadaljevanju: A-Cosmos), Avtomontaža, d. d., Ljubljana v stečaju (v nadaljevanju: Avtomontaža), DAN, d. d., Ljubljana (v nadaljevanju: DAN). Za naložbe v Avtomontažo ter v DAN je oblikovan popravek vrednosti v celotnem znesku naložb, za naložbe v delnice Rašice pa v znesku 7.430 tisoč tolarjev.

Stanje *dolgoročno danih posojil in depozitov* v bilanci stanja na dan 31. 12. 2006 predstavlja stanje dolgoročno danih stanovanjskih posojil delavcem (v znesku 8.971 tisoč tolarjev), zmanjšano za 2.546 tisoč tolarjev, kolikor jih bo v letu 2007 zapadlo v plačilo, kar je zavod prenesel med kratkoročne finančne naložbe.

Med dolgoročno danimi depoziti je ZTM v poslovnih knjigah izkazoval depozit, vezan pri Dolenjski banki, d. d., Novo mesto za določen čas brez namena v znesku 20.506 tisoč tolarjev, ki naj bi se sprostil v letu 2007. Zato ga je v bilanci stanja na dan 31. 12. 2006 izkazal med kratkoročnimi finančnimi naložbami. Dolgoročno dana posojila in depoziti so se zmanjšali tudi zaradi prenosa 42.000 tisoč tolarjev dolgoročno danih depozitov med tolarške depozite na odpoklic.

2.3.1.3 Dolgoročne terjatve iz poslovanja

Dolgoročne terjatve iz poslovanja v znesku 637 tisoč tolarjev predstavljajo obvezno zbiranje sredstev za rezervni sklad pri upravljanju nepremičnin (počitniških in poslovnih kapacitet) na podlagi Pravilnika o merilih za določitev prispevka v rezervni sklad¹⁸. Na podlagi mesečno prejetih računov upraviteljev nepremičnin ZTM oblikuje rezervni sklad za poslovni prostor v Murglah ter apartmaje v Bohinjski Bistrici, v Izoli in na Ravnah nad Bohinjsko Bistrico.

2.3.1.4 Denarna sredstva

Tabela 4: Denarna sredstva

Denarna sredstva	31. 12. 2006 v tisoč tolarjih	31. 12. 2005 v tisoč tolarjih	Indeks 06/05
Denarna sredstva v blagajni	0	330	-
Denarna sredstva na računih	1.028.290	1.162.951	88
Skupaj	1.028.290	1.163.281	88

Med *denarnimi sredstvi* so izkazana tolarška sredstva na podračunu pri Upravi Republike Slovenije za javna plačila (v nadaljevanju: UJP) v znesku 82.654 tisoč tolarjev, depoziti na deviznih računih pri A banki, d. d., Ljubljana (v nadaljevanju: A banka) v skupnem znesku 403.207 tisoč tolarjev ter tolarški depoziti na odpoklic. Na dan 31. 12. 2006 je ZTM med denarnimi sredstvi izkazoval tudi dane depozite različnim poslovnih bankah (Nova Ljubljanska banka, d. d., Ljubljana, SKB Banka, d. d., Ljubljana, Banka Koper, d. d., Koper, Probanka, d. d., Maribor, Reiffeisen Krekova banka, d. d., Maribor, A banka) v skupnem znesku

¹⁸ Uradni list RS, št. 11/04.

445.343 tisoč tolarjev. ZTM bi moral upoštevaje SRS 7 kratkoročne depozite z zapadlostjo največ 3 mesece po pridobitvi izkazovati med kratkoročnimi finančnimi naložbami.¹⁹

2.3.1.5 Kratkoročne finančne naložbe

Tabela 5: Kratkoročne finančne naložbe

Kratkoročne finančne naložbe	31. 12. 2006 v tisoč tolarjih	31. 12. 2005 v tisoč tolarjih	Indeks 06/05
Kratkoročne naložbe v vrednostne papirje pri banki (certifikati)	479.280	718.727	67
Kratkoročno dana posojila	28.774	28.774	100
Prosta denarna sredstva – državna zakladnica	0	590.000	-
Popravek kratkoročnih finančnih naložb	(28.774)	(28.774)	100
Ostale kratkoročne finančne naložbe	23.052	12.514	184
Skupaj	502.332	1.321.241	38

Največji delež kratkoročnih finančnih naložb, izkazanih na dan 31. 12. 2006, so predstavljali devizni certifikati, vpisani pri A banki, ki zapadejo v izplačilo v letu 2007, v skupnem znesku 479.280 tisoč tolarjev. Znesek kratkoročno danih posojil se glede na leto poprej ni spremenil in predstavlja posojila, dana pravnim osebam, ki jih kljub izvedenim ustreznim postopkom ZTM ni uspel izterjati²⁰. V enem primeru je terjatev spremenil v lastniški delež. ZTM je že v preteklih letih oblikoval ustrezne popravke vrednosti navedenih kratkoročnih finančnih naložb, saj iz dokumentacije izhaja, da gospodarske družbe ne obstajajo več in so izbrisane iz sodnega registra ali pa so stečajni postopki že zaključeni, zato izterjava ni več mogoča. ZTM je svetu zavoda že predlagal odpis navedenih spornih terjatev v skupnem znesku 28.774 tisoč tolarjev, s pripadajočimi obrestmi v znesku 4.048 tisoč tolarjev, ki pa ga svet zavoda ni potrdil z obrazložitvijo, da je pripravljen odločiti le o tistih odpisih, ki so nastali v času njegovega mandata. Glede na to, da so bila opravljena vsa dejanja za poplačilo dolga in da obstajajo ustrezne dokazne listine o neizterljivosti terjatev, bi bilo potrebno obravnavane terjatve odpisati in izločiti iz evidenc.

Med ostalimi kratkoročnimi finančnimi naložbami je ZTM izkazal kratkoročni del dolgoročnega depozita pri Dolenjski banki, d. d., Novo mesto, ki zapade v plačilo v letu 2007 (20.506 tisoč tolarjev), ter kratkoročni del dolgoročnih namenskih stanovanjskih posojil zaposlenim iz preteklih let v znesku 2.546 tisoč tolarjev, ki prav tako zapadejo v plačilo v letu 2007.

¹⁹ Ustrezne preknjižbe je ZTM izvedel v letu 2007 s temeljnico št. T07-3.

²⁰ Prijava terjatev v stečajnih postopkih in kazenski postopki.

2.3.1.6 Kratkoročne terjatve

Tabela 6: Kratkoročne terjatve

Kratkoročne terjatve	31. 12. 2006 v tisoč tolarjih	31. 12. 2005 v tisoč tolarjih	Indeks 06/05
Kratkoročne terjatve do kupcev	21.027	44.369	47
Popravek vrednosti kratkoročnih terjatev do kupcev	(5.925)	(20.563)	29
Dani predujmi in varščine	7.409	9.874	75
Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta	2.606.230	1.226.324	213
Popravek vrednosti kratkoročnih terjatev do uporabnikov enotnega kontnega načrta	(135.540)	(63.186)	216
Kratkoročne terjatve iz financiranja	6.743	8.777	77
Druge kratkoročne terjatve	12.563	4.401	285
Skupaj	2.512.507	1.209.996	208

Kratkoročne terjatve do kupcev: ZTM je v letu 2006 s kupci v državi in tujini ustvaril promet v skupnem znesku 155.842 tisoč tolarjev, od tega 89 odstotkov s kupci v državi. Na dan 31. 12. 2006 je izkazoval 16.973 tisoč tolarjev terjatev do kupcev v državi in popravke vrednosti navedenih terjatev²¹ v znesku 3.924 tisoč tolarjev ter 4.054 tisoč tolarjev terjatev do kupcev v tujini in popravke vrednosti v znesku 2.001 tisoč tolarjev. Največ odprtih terjatev je izkazoval do MC Medicor, d. d., Piran, in sicer v znesku 6.965 tisoč tolarjev, od tega je 4.894 tisoč tolarjev na dan 31. 12. 2006 že zapadlo v plačilo, popravek vrednosti terjatev je bil oblikovan v znesku 779 tisoč tolarjev.

Dani predujmi so se skoraj v celoti nanašali na predplačilo Mladinski knjigi Trgovini, d. d., Ljubljana v znesku 6.718 tisoč tolarjev za dobavo tuje literature za leto 2007.

Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta so se glede na leto poprej povečale predvsem zaradi povečanja vloge prostih denarnih sredstev na zakladniškem podračunu pri Ministrstvu za finance (v nadaljevanju: zakladniški podračun), ki je po stanju na dan 31. 12. 2006 znašala 1.305.000 tisoč tolarjev. Povečanje je predvsem posledica preknjižbe zneska vlog na zakladniškem podračunu, ki jih je ZTM v letu 2005 izkazoval med kratkoročnimi finančnimi naložbami. Med kratkoročnimi terjatvami do uporabnikov enotnega kontnega načrta iz danih finančnih naložb je ZTM v letu 2006 izkazal tudi terjatve za pripadajoče obresti v znesku 7.810 tisoč tolarjev. Ostale kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta se nanašajo predvsem na terjatve, ki izhajajo iz prometa blaga in storitev do Kliničnega centra Ljubljana (613.441 tisoč tolarjev), Splošne bolnišnice Izola (163.386 tisoč tolarjev), Splošne bolnišnice Novo mesto (151.623 tisoč tolarjev), Splošne bolnišnice Maribor (82.393 tisoč tolarjev) in ZZZS (98.762 tisoč tolarjev). Popravki vrednosti kratkoročnih terjatev do uporabnikov enotnega kontnega načrta so bili oblikovani v znesku 135.540 tisoč tolarjev, največji zneski popravkov so bili oblikovani za terjatve do Splošne bolnišnice Izola (71.583 tisoč tolarjev), Splošne bolnišnice Novo mesto (50.173 tisoč tolarjev) ter Splošne bolnišnice Jesenice (12.437 tisoč tolarjev).

²¹ Popravke vrednosti je oblikoval v skladu s Pravilnikom o popravku vrednosti terjatev, ki ga je na podlagi ZR sprejel direktor ZTM 7. 11. 2003.

Na dan 31. 12. 2006 je ZTM izkazoval 301.939 tisoč tolarjev zapadlih terjatev do uporabnikov enotnega kotnega načrta.

Kratkoročne terjatve iz financiranja se nanašajo na terjatve za obresti od tolarških depozitov in deviznih certifikatov (v znesku 6.743 tisoč tolarjev) ter obresti za kratkoročna dana posojila pravnim osebam (v znesku 4.048 tisoč tolarjev). Za slednje je ZTM zaradi neizterljivosti v enakem znesku oblikoval popravek vrednosti.

Druge kratkoročne terjatve predstavljajo predvsem terjatve do ZZZS za refundacijo nadomestil za boleznine nad 30 dni za december 2006 in do ZPIZ za refundacijo invalidnin v skupnem znesku 5.393 tisoč tolarjev ter terjatev do Evropske komisije za subvencijo upravičenega dela razvojnih stroškov projekta Craft (v znesku 6.575 tisoč tolarjev) na podlagi konzorcijske pogodbe, sklenjene decembra 2006.

2.3.1.7 Aktivne časovne razmejitve

ZTM je na dan 31. 12. 2006 izkazal *aktivne časovne razmejitve* v znesku 7.901 tisoč tolarjev. Nanašale so se pretežno na kratkoročno odložene odhodke za zaračunane zavarovalne premije (zavarovanje motornih vozil in krvodajalcev), računalniške storitve, najemnine (garažne hiše in računalniških licenc), članarine v mednarodnih združenjih in naročnine na časopise, revije in priročnike. Znižanje postavke glede na leto poprej je posledica prenosa vrednosti neporabljene zaloge zdravil za prodajo, ugotovljene na podlagi popisa zalog kupljenih zdravil za nadaljnjo prodajo v znesku 63.331 tisoč tolarjev, in zalog zdravil iz predelave v znesku 18.233 tisoč tolarjev na zaloge proizvodov v lastnem skladišču.

2.3.1.8 Zaloge

Tabela 7: Zaloge

Zaloge	31. 12. 2006 v tisoč tolarjih	31. 12. 2005 v tisoč tolarjih	Indeks 06/05
Zaloge materiala	154.608	147.103	105
Zaloge drobnega inventarja in embalaže	119	122	98
Zaloge nedokončane proizvodnje	42.817	46.293	92
Zaloge proizvodov	647.563	683.425	95
Skupaj	845.107	876.943	96

Največjo vrednost v zalogah materiala (88,1 odstotka) so predstavljali medicinski pripomočki in v tem vrečke za kri. Nedokončana proizvodnja zajema: sveže zmrznjeno plazmo, sveže zmrznjeno plazmo na predelavi ter polproizvode v laboratoriju za proizvodnjo diagnostičnih reagentov. Zaloge proizvodov predstavljajo zdravila iz krvi in krvne komponente, ki so potrebne za nemoteno oskrbo.

Zaloge *materiala, drobnega inventarja in proizvodov zdravil iz krvi* se ob nabavi vrednotijo po zadnji nabavni ceni, znižani za odobrene popuste ter povečani za nevračljive nakupne dajatve in neposredne stroške nabave. Zaloge nedokončane proizvodnje in gotovih proizvodov (plazma, krvne komponente) poleg stroškov materiala vključujejo tudi stroške storitev in amortizacije. Za obračun porabe in prodaje ZTM uporablja metodo drsečih povprečnih cen.

Obračun nedokončane proizvodnje in proizvodov: Vrednost zalog nedokončane proizvodnje in proizvodov ZTM ne izračunava sproti med letom, ampak konec leta po opravljenem letnem popisu zalog, na podlagi podatkov o vrednosti zalog, izračunanih po prodajnih cenah posameznih vrst proizvodov.

- Kot zaloge nedokončane proizvodnje so se obravnavale zaloge plazme za frakcije, zaloge sveže zmrznjene plazme in sveže zmrznjene plazme v predelavi ter surovin za proizvodnjo diagnostičnih reagentov. Tako kot v letu poprej so bile navedene zaloge plazme na dan 31. 12. 2006 ovrednotene s ceno 58 evrov za liter (to je cena, po kateri ZTM odkupuje plazmo od drugih bolnišnic). Tako izračunana vrednost plazme in surovin je na dan 31. 12. 2006 znašala 102.922 tisoč tolarjev.
- Kot vrednost zalog gotovih proizvodov so se obravnavale zaloge krvnih komponent, ki so bile ovrednotene po prodajnih cenah – po kakršnih ZTM prodaja te komponente bolnišnicam. Skupna vrednost zalog gotovih izdelkov je znašala 67.484 tisoč tolarjev. Skupna vrednost zalog nedokončane proizvodnje in zalog gotovih proizvodov, ovrednotena po prodajnih cenah je tako znašala 170.406 tisoč tolarjev.
- Tako ugotovljena vrednost zalog je bila nato na podlagi posebnega obračuna razdeljena na del, ki naj bi predstavljal proizvodne stroške (in naj bi bil izkazan kot vrednost zalog), in del, ki se nanaša na splošne stroške (in naj bi se knjižil med odhodke obračunske dobe). Tako je bilo izračunano, da naj se na dan 31. 12. 2006 od vseh zalog v proizvodnji (170.406 tisoč tolarjev) 41,6 odstotka izkaže kot zaloge v proizvodnji (70.889 tisoč tolarjev), 58,4 odstotka pa kot odhodek tega leta, 70.889 tisoč tolarjev zalog v proizvodnji pa je bilo nato razdeljeno na vrednost zalog nedokončane proizvodnje in vrednost zalog gotovih proizvodov v razmerju 60,40 : 38,60.
- Iz tega izhaja, da je bila vrednost zalog sveže zmrznjene plazme, ki se pojavlja kot surovina za proizvodnjo zdravil iz krvi, kot zaloga nedokončane proizvodnje vrednotena po ceni 24,46 evra za liter. Nabavna cena take plazme v Sloveniji je znašala 58 evrov za liter.
- Po tem izračunu so bile na dan 31. 12. 2006 zaloge nedokončane proizvodnje izkazane v znesku 42.817 tisoč tolarjev in zaloge proizvodov v znesku 28.072 tisoč tolarjev in so se glede na leto poprej zmanjšale za 14.966 tisoč tolarjev (za ta znesek so v izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov zmanjšani prihodki od poslovanja).

Del plazme, ki je bila pridobljena z ustreznimi postopki v Ljubljani, se z nadaljnjimi postopki predela v zdravila iz krvi. Odvzem, zbiranje in predelava plazme se med letom evidentira le v programu, ki je namenjen izključno transfuzijski dejavnosti in ne zagotavlja podatkov za knjigovodske namene, zato se odvzem in hranjenje plazme do predelave v tujini knjigovodsko ne evidentira. Obravnava se torej kot nedokončana proizvodnja in v skladu s pogodbo²² s predelovalcem Octapharma, AG, Avstrija (v nadaljevanju: Octapharma) kot plazma, dana v predelavo.

Knjigovodsko evidentiranje zdravil iz krvi: Zdravila iz krvi se izdelujejo iz plazme, ki jo ZTM predela oziroma odkupi od bolnišnic, hkrati pa ZTM istovrstna zdravila, izdelana iz tuje plazme, kupuje tudi pri Octapharmi. Kljub temu, da gre v prvem primeru za proizvode in v drugem za trgovsko blago, ZTM teh zdravil, zaradi zahtev stroke in standardov transfuzijske dejavnosti, ne evidentira na različnih šifrah. ZTM vsa zdravila iz krvi razvršča kot proizvode, vodi jih na zalogi, poraba pa se evidentira preko stroškov.

- Ob zaključku proizvodnje in dobavi zdravil, pridobljenih iz plazme, Octapharma ZTM zaračuna stroške predelave plazme in stroške izdelave zdravil iz krvi. ZTM ob obračunu pridobitve zdravilo

²² Sklenjena je bila 21. 2. 1991.

ovrednoti: z vrednostjo računa, ki ga je izstavil predelovalec, vrednostjo plazme (107,62 evrov za liter) in z ostalimi stroški, kot so prevozna storitev, skladiščenje, organizacija dostave.

- Ob pridobitvi se zdravila knjigovodsko evidentirajo na zalogo v celotni nabavni vrednosti zdravila, kot prihodek pa plazma, ki je bila odvzeta in zbrana na ZTM ter poslana v predelavo (evidentirana po vrednosti 107,62 evra za liter).
- Ob prodaji zdravil se ta razknjižijo po celotni nabavni vrednosti, in sicer po povprečni nabavni ceni.
- Zaloga zdravil iz krvi, predelana iz domače plazme, se ugotavlja mesečno na podlagi serijske številke tako, da se usklajujejo knjigovodski podatki s službo za intrakomunitarni promet. Za vrednost porabljenih zdravil iz domače plazme se popravi podatek na kontih prihodkov in pasivnih časovnih razmejitev.

Pravilnik o razčlenjevanju v 10. členu, v povezavi s 16. členom, določa, da se zaloge nedokončane proizvodnje in storitev ter končnih izdelkov ob začetnem pripoznanju ovrednotijo v skladu z računovodskimi standardi²³, lahko pa se ovrednotijo le po izbranih neposrednih proizvodnih stroških, najmanj pa po neposrednih stroških materiala in storitev.

- V ZTM se zaloge nedokončane proizvodnje in končnih proizvodov ne vodijo posamično po proizvodih, ampak se vrednotijo skupaj po neposrednih in posrednih stroških zavoda (material in storitve) in amortizaciji. Vrednost posameznih proizvedenih učinkov, ki so izkazani kot vrednost zalog nedokončane proizvodnje in proizvodov, je zato odvisna od prodajnih cen teh proizvedenih učinkov in ne od dejansko potrebnih stroškov za njihovo proizvodnjo, zato so tako izračunane vrednosti zalog nezanesljive. Ker na ta način vrednost posameznih zalog ni bila izračunana v odvisnosti od njihovih proizvodjalnih stroškov, ni mogoče predpostaviti, da je bil pravilno izračunan znesek stroškov, ki jih je bilo potrebno nadomestiti iz prihodka obračunske dobe.
- Predelava sveže zmrznjene plazme se vrednoti s stroški predelave, ki jim je potrebno dodati tudi vrednost sveže zmrznjene plazme, dane v predelavo, ki jo ZTM vrednoti po 107,62 evra za liter. Za to ceno v ZTM natančna kalkulacija ne obstaja. Iz predložene dokumentacije je razvidno, da je bila leta 1990 ob uvedbi programa nacionalne samozadostnosti oskrbe hemofilikov s krvnimi pripravki določena cena 102,56 evra za liter. Cena se je kasneje spreminjala glede na rast tečaja nemške marke. ZTM navaja, da cena polne krvi danes znaša 0,18 evra za mililiter, torej je vrednost 1000 mililitrov polne krvi 180 evrov. Glede na vrednostno razmerje med celicami in plazmo, ki je 45 : 55, torej cena sveže zmrznjene plazme znaša 99 evrov za liter.
- Zaloge zdravil iz krvi se zaradi obstoječega načina šifriranja proizvodov knjigovodsko vodijo kot zaloge proizvodov, ne glede na izvor plazme (odvzeta ali kupljena). Po pojasnilu stroke gre namreč za istovrstno zdravilo, ki se glede na izvor loči le po serijah. Prav tako obstoječi sistem fakturiranja po podatkih o prodaji ne omogoča ločene izdaje faktur za kupljena zdravila in zdravila, predelana iz doma zbrane plazme. Nabava, prodaja in zaloga zdravil iz krvi je zato v celoti evidentirana kot proizvodi, kljub temu da bi v skladu z računovodskimi standardi morala biti evidentirana ločeno kot blago in kot proizvodi.

Zaradi vsega navedenega ni mogoče dovolj zanesljivo potrditi vrednosti zalog proizvodov v znesku 619.491 tisoč tolarjev.

²³ SRS 4 (2006) določa spodnjo in zgornjo mejo, znotraj katere je treba vrednotiti proizvodne učinke. Najnižja raven, pod katero ni mogoče vrednotiti proizvodnih učinkov, so proizvodjalni stroški, ki obsegajo neposredne stroške materiala, neposredne stroške storitev, neposredne stroške amortizacije in posredne proizvodjalne stroške.

Za pravilno izkazovanje zalog bi ZTM moral zagotoviti najmanj: podatke o vrednosti nabave in prodaje, ločeno za kupljena in predelana zdravila, vrednostne in količinske podatke o nakupu, odvzemu in predelavi krvi in krvnih komponent, količinske in vrednostne podatke o predelavi plazme (kupljene in odvzete) ter stroškovno ceno za izdelavo diagnostičnih reagentov in raztopin.

2.3.1.9 Kratkoročne obveznosti

Tabela 8: Kratkoročne obveznosti

Kratkoročne obveznosti	31. 12. 2006 v tisoč tolarjih	31. 12. 2005 v tisoč tolarjih	Indeks 06/05
Kratkoročne obveznosti za prejete predujme in varščine	0	299	-
Kratkoročne obveznosti do zaposlenih	155.136	120.816	128
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	437.105	442.692	99
Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja	43.057	112.289	38
Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta	24.423	33.302	73
Skupaj	659.721	709.398	93

Kratkoročne obveznosti do zaposlenih na dan 31. 12. 2006 so se nanašale na plače in nadomestila plač za december 2006, izplačane v januarju 2007. Znesek je glede na leto poprej višji zaradi povečanja izhodiščne plače in izplačila odpravnin.

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev na dan 31. 12. 2006 so se nanašale na obveznosti do dobaviteljev v državi (138.182 tisoč tolarjev) in v tujini (298.923 tisoč tolarjev). Največje obveznosti je ZTM izkazoval do naslednjih dobaviteljev v državi:

- Medis, d. o. o., Ljubljana v znesku 25.857 tisoč tolarjev,
- Givo, d. o. o., Ljubljana v znesku 12.091 tisoč tolarjev in
- Mediline, d. o. o., Kamnik v znesku 7.600 tisoč tolarjev.

Med obveznostmi do dobaviteljev v tujini izstopata predvsem obveznosti do Octapharme v znesku 81.957 tisoč tolarjev in Baxter, AG, Švica (v nadaljevanju: Baxter) v znesku 139.411 tisoč tolarjev za dobavljena zdravila iz krvi.

Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja, izkazane na dan 31. 12. 2006, so se nanašale na obveznost za plačilo davka na dodano vrednost za izstavljene račune v decembru 2006 ter na nabave v državah Evropske unije in opravljene storitve tujcev v znesku 17.381 tisoč tolarjev, obveznost za plačilo davka iz dobička v znesku 10.848 tisoč tolarjev in obveznost za odtegljaje od plač (članarine, posojila) v znesku 5.966 tisoč tolarjev. V primerjavi z letom poprej se je najbolj zmanjšala obveznost za plačilo davka od dohodkov pravnih oseb.

Zaradi prenizko izkazanega presežka prihodkov nad odhodki iz preteklih let v skupnem znesku 275.000 tisoč tolarjev je ZTM tudi prenizko obračunal davek od dohodkov pravnih oseb po posameznih letih in tako prenizko izkazal obveznosti na dan 31. 12. 2006 (točka 2.3.1.11).

Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta, izkazane na dan 31. 12. 2006 so se nanašale predvsem na kratkoročne obveznosti do posrednih uporabnikov proračuna države v znesku 23.733 tisoč tolarjev. Obveznosti ZTM (predvsem za nakup krvi in plazme) so bile najvišje do Splošne bolnišnice Celje (4.286 tisoč tolarjev), Splošne bolnišnice Jesenice (4.895 tisoč tolarjev), Splošne bolnišnice dr. Franca Derganca, Šempeter (5.183 tisoč tolarjev), Splošne bolnišnice Izola (1.672 tisoč tolarjev), Splošne bolnišnice Trbovlje (1.279 tisoč tolarjev) in Fakultete za elektrotehniko (1.212 tisoč tolarjev).

2.3.1.10 Pasivne časovne razmejitev

Na dan 31. 12. 2006 je ZTM izkazoval 103.591 tisoč tolarjev *pasivnih časovnih razmejitev*. Znesek se skoraj v celoti (100.228 tisoč tolarjev) nanaša na razmejitev prihodka od predelave sveže zmrznjene plazme iz zaloge, ki je bila poslana v predelavo, katere končni učinki – zdravila iz krvi so še v zalogi. Ker ne moremo dovolj zanesljivo potrditi vrednosti zalog proizvodov v znesku 619.491 tisoč tolarjev (točka 2.3.1.8), tudi ne moremo potrditi stanja pasivnih časovnih razmejitev, ki se neposredno nanaša na obračun vrednosti zalog proizvodov.

2.3.1.11 Lastni viri in dolgoročne obveznosti

Tabela 9: Lastni viri in dolgoročne obveznosti

Lastni viri in dolgoročne obveznosti	31. 12. 2006 v tisoč tolarjih	31. 12. 2005 v tisoč tolarjih	Indeks 06/05
Dolgoročno razmejeni prihodki	108.639	108.639	100
Dolgoročne rezervacije	667.599	732.395	91
Obveznosti za NDS in OOS	1.982.004	1.983.660	100
Presežek prihodkov nad odhodki	2.552.117	2.064.832	124
Skupaj	5.310.359	4.889.526	109

Dolgoročno razmejeni prihodki so se v celoti nanašali na zaračunan znesek za oblikovanje blagovnih rezerv. Na podlagi pogodbe iz leta 2001 o skladiščenju in obnavljanju blagovnih rezerv je ZTM blago prejel le v hrambo in ga izkazuje v izvenbilančni evidenci, zato so dolgoročno razmejeni prihodki na dan 31. 12. 2006 precenjeni za 108.639 tisoč tolarjev, presežek prihodkov nad odhodki iz preteklih let pa za prav tak znesek podcenjen.

Ukrep ZTM

ZTM je v letu 2007 s temeljnico št. T07-77 ustrezno zmanjšal dolgoročno odložene prihodke in povečal prihodke iz preteklih let.

Na dan 31. 12. 2006 izkazane *dolgoročne rezervacije* so bile namenjene za

- investicijsko vzdrževanje (15.091 tisoč tolarjev),
- predvideno reorganizacijo transfuzijske službe (619.000 tisoč tolarjev) in
- pokrivanje stroškov amortizacije opreme iz donacij (33.508 tisoč tolarjev).

Dolgoročne rezervacije za investicijsko vzdrževanje je ZTM oblikoval do 31. 12. 2001, po tem datumu izkazuje le porabo za namene, za katere so bile oblikovane.

Dolgoročne rezervacije, namenjene za reorganizacijo transfuzijske dejavnosti je ZTM oblikoval v letih 2002 do 2005 v naslednjih zneskih, ki jih je hkrati s sprejetjem letnega poročila potrdil tudi svet zavoda:

- 100.000 tisoč tolarjev v letu 2002,
- 229.000 tisoč tolarjev v letu 2003,
- 40.000 tisoč tolarjev v letu 2004 in
- 250.000 tisoč tolarjev v letu 2005.

ZTM je dolgoročne rezervacije za reorganizacijo transfuzijske dejavnosti²⁴ oblikoval v breme sredstev, ki jih je pridobil z opravljanjem dejavnosti na trgu. Sklepi sveta zavoda kot podlago za sprejetje odločitve o oblikovanju dolgoročnih rezervacij omenjajo Program dolgoročnih rezervacij na ZTM za leti 2003 in 2004. Ta dokument poleg razlogov za reorganizacijo navaja tudi oceno predvidenih stroškov za leti 2003 (100.000 tisoč tolarjev) in 2004 (80.000 tisoč tolarjev), vendar ne vsebuje natančnejših informacij o nameravani porabi rezerviranih sredstev. Nekaj več podatkov glede nameravane reorganizacije vsebuje Program porabe rezerviranih sredstev za obdobje od leta 2007 do 2010, ki ga je ZTM pripravil na zahtevo sveta zavoda v letu 2006²⁵. Program kot razloge za potrebno reorganizacijo navaja nove zahteve in dognanja v transfuzijski medicini in naloge ZTM pri zagotavljanju varnosti in kakovosti ter samozadostnosti preskrbe s krvjo ter sprejetje ZPKrv-1, ki določa vlogo ZTM v bodoči organiziranosti transfuzijske dejavnosti v državi. Kot podlago za nameravane spremembe omenja Direktivo št. 2002/98/ES²⁶. Program v trinajstih točkah navaja tudi predvidene aktivnosti ter potrebna sredstva za njihovo izvedbo, vsebuje pa tudi predvideno shemo bodoče organiziranosti transfuzijske dejavnosti.

Programi, ki jih je ZTM navedel kot podlage za oblikovanje dolgoročnih rezervacij od leta 2002 dalje, v pomembnem delu odstopajo od zahtev, ki jih postavljajo SRS:

- osnovni pogoj, ki ga navajajo SRS za pripoznavanje vseh vrst dolgoročnih rezervacij je, da se dolgoročne rezervacije oblikujejo za obveznosti, katerih velikost je zanesljivo ocenjena. Glede na to, da je ZTM pristopil k oblikovanju rezervacij že leta 2002, ko bodoča organiziranost transfuzijske dejavnosti še ni bila dorečena niti ni bila določena vloga ZTM, zanesljive ocene ni mogel podati, prav tako zanesljive ocene nima izdelane niti po sprejetju ZPKrv-1, ki velja od oktobra 2006;
- predvideni stroški reorganizacije vsebujejo nekatere stroške, ki imajo značaj investicijskega vlaganja (nabava računalniške strojne in programske opreme v znesku 72.000 tisoč tolarjev, pridobitev zemljišča za izgradnjo nove stavbe, investicijska dokumentacija in sama izgradnja nove stavbe v znesku 57.000 tisoč tolarjev), in stroške aktivnosti, ki jih bodo izvajali zaposleni in zato v obračunskem smislu ne predstavljajo stroškov reorganizacije, v ocenjenem znesku 146.000 tisoč tolarjev²⁷;
- iz programov tudi ni jasno razvidno, kako so bile posamezne postavke ovrednotene;
- prav tako ni razvidna poraba rezervacij po letih predvidenega izvajanja reorganizacije.

²⁴ Kot izhodišče ZTM navaja zaključke Konsenzusne konference o reorganizaciji transfuzijske dejavnosti, Portorož, 2001.

²⁵ Z dne 4. 10. 2006.

²⁶ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta št. 2002/98/ES z dne 27. 1. 2003 o določitvi standardov kakovosti in varnosti za zbiranje, preskušanje, predelavo, shranjevanje in razdeljevanje človeške krvi in komponent krvi ter o spremembi Direktive št. 2001/83/ES, Uradni list EU, št. L 33/03.

²⁷ 50 odstotkov vrednosti projektov pod zaporednimi št. 1, 3, 5, 9 in 12 ter 100 odstotkov vrednosti projekta pod št. 6, programa porabe rezerviranih sredstev z dne 4. 10. 2006.

Zaradi previsokih vračunanih stroškov za oblikovanje dolgoročnih rezervacij glede na SRS 10 (2001)²⁸ v obdobju 2002 do 2005 so v bilanci stanja na dan 31. 12. 2006 previsoko izkazane dolgoročne rezervacije in prenizko izkazan presežek prihodkov nad odhodki iz preteklih let v ocenjeni vrednosti 275.000 tisoč tolarjev.

Zmanjšanje dolgoročnih rezervacij se je nanašalo na investicijsko vzdrževanje v letu 2006 (54.861 tisoč tolarjev) in na amortizacijo brezplačno pridobljenih sredstev (13.729 tisoč tolarjev). Povečanje dolgoročnih rezervacij v znesku 3.795 tisoč tolarjev se je nanašalo na brezplačno pridobljena sredstva v letu 2006.

Obveznosti za neopredmetena dolgoročna sredstva in opredmetena osnovna sredstva so bile na dan 31. 12. 2006 izkazane v znesku 1.982.004 tisoč tolarjev.

Presežek prihodkov nad odhodki se v znesku 2.064.832 tisoč tolarjev nanaša na presežek prihodkov nad odhodki iz preteklih let in je zaradi ugotovitev, ki se nanašajo na dolgoročne rezervacije in dolgoročno razmejene prihodke, prenizko izkazan za 383.639 tisoč tolarjev. Z upoštevanjem posledično prenizko obračunanega davka od dohodkov pravnih oseb, ki se nanaša na 275.000 tisoč tolarjev preveč vračunanih stroškov za oblikovanje dolgoročnih rezervacij, pa se znesek 383.639 tisoč tolarjev ustrezno zniža. Presežek prihodkov nad odhodki, ugotovljen v izkazu prihodkov in odhodkov za leto 2006 (v znesku 489.865 tisoč tolarjev), je ZTM zmanjšal za 2.580 tisoč tolarjev, kolikor je znašal premalo obračunan davek od dohodkov pravnih oseb v letu 2005. ZTM je pri obračunu davka od dohodkov pravnih oseb za leto 2005 plačane premije za kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje v letu 2005 upošteval kot davčno priznan odhodek kljub spremembi Pravilnika o davčnem obračunu davka od dohodkov pravnih oseb²⁹, ki določa, da premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja niso davčno priznan odhodek.

2.3.1.12 Izvenbilančna evidenca

V izvenbilančni evidenci je ZTM na dan 31. 12. 2006 izkazoval 113.493 tisoč tolarjev dolgoročnih sredstev in obveznosti za blagovne rezerve na podlagi pogodbe o skladiščenju in obnavljanju zalog³⁰, menice za zavarovanje pogodbenih obveznosti ter vrednostne bone za prehrano v obtoku.

---

²⁸ Uradni list RS, št. 107/01.

²⁹ Uradni list RS, št. 18/06; Pravilnik o davčnem obračunu davka od dohodkov pravnih oseb je bil objavljen po datumu računovodskih izkazov in po dokončnem obračunu davka od dohodkov za leto 2005; spremembo otvoritvenega stanja presežka prihodkov nad odhodki v bilanci stanja za leto 2006 je potrdil svet zavoda 4. 4. 2006.

³⁰ Pogodba št. 2001-0183 z dne 16. 11. 2001.

2.3.2 Izkaz prihodkov in odhodkov

Tabela 10: Skrajšan izkaz prihodkov in odhodkov

	Leto 2006 v tisoč tolarjih	Leto 2005 v tisoč tolarjih	Indeks 06/05
Prihodki od poslovanja	6.464.201	6.202.801	104
Finančni prihodki	97.680	87.936	111
Izredni prihodki	670	17.954	4
Prevrednotevalni poslovni prihodki	84.661	8	-
CELOTNI PRIHODKI	6.647.212	6.308.699	105
Stroški blaga, materiala in storitev	3.625.858	3.279.864	111
Stroški dela	2.025.206	1.981.206	102
Amortizacija	180.475	159.767	113
Rezervacije	0	250.000	-
Davek od dobička	133.890	127.590	105
Ostali drugi stroški	45.875	33.351	138
Finančni odhodki	6.371	8.159	78
Izredni odhodki	2.289	1.817	126
Prevrednotevalni poslovni odhodki	137.383	77.990	176
CELOTNI ODHODKI	6.157.347	5.919.744	104
Presežek prihodkov nad odhodki	489.865	388.955	126

Vir: izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov od 1. 1. do 31. 12. 2006.

2.3.2.1 Prihodki

2.3.2.1.1 Prihodki od poslovanja

Prihodki od poslovanja so se nanašali na prihodke:

- od prodaje proizvodov in storitev na domačem trgu (5.794.565 tisoč tolarjev) in tujem trgu (66.488 tisoč tolarjev),
- od raziskovalnih nalog in projektov (60.831 tisoč tolarjev),
- od izobraževanj (21.000 tisoč tolarjev),
- iz dotacij za mlade raziskovalce (21.213 tisoč tolarjev) ter
- druge prihodke (439.043 tisoč tolarjev).

V *prihodkih od prodaje proizvodov in storitev* so zajeti prihodki od prodaje vseh vrst proizvodov in storitev, ki jih ZTM prodaja oziroma izvaja v okviru javne službe in tržne dejavnosti. Največji delež predstavlja prodaja krvi in krvnih komponent, zdravil iz krvi ter diagnostičnih storitev in reagentov. ZTM ima z največjimi kupci, kot so: Klinični center Ljubljana, ostale bolnišnice ter zdravstveni domovi in nekatere zasebne zdravstvene ustanove, sklenjene pogodbe, ki določajo medsebojne obveznosti pogodbenih strank. Med največjimi kupci je tudi ZZZS, ki na podlagi pogodbe o preskrbi s krvnimi pripravki, sklenjene na

podlagi 21. člena ZZDej, za zavarovane osebe ZZZS in tuje zavarovane osebe po zakonodaji Evropske unije in na podlagi meddržavnih pogodb del programa oskrbe s krvnimi pripravki – faktorji strjevanja krvi financira neposredno.

Cene zdravil iz krvi, ki jih ZTM prodaja v okviru tržne dejavnosti, se oblikujejo na podlagi izhodišč, ki jih določa Pravilnik o merilih za oblikovanje cen zdravil na debelo in o načinu obveščanja o cenah zdravil na debelo³¹, cene krvi in krvnih komponent ter diagnostičnih storitev pa se zadnja leta usklajujejo predvsem s faktorjem, ki ga za usklajevanje cen zdravstvenih storitev objavlja ZZZS. Metodologija določanja cen krvi in krvnih pripravkov ter diagnostičnih storitev ni predpisana. ZTM je kot podlago za oblikovanje cen krvi in krvnih pripravkov navedel kalkulacije stroškov pridobivanja in odvzema sveže polne krvi, ki so bile izdelane leta 1978. Po navedbi ZTM je ceno na podlagi predloga, ki je bil pripravljen v sklopu takratne transfuzijske sekcije, odobril pristojni državni organ. ZTM je občasno izdeloval tudi analize stroškov, s katerimi je utemeljeval povišanja cen, kot posledico uvajanja novih obveznih preiskav³², po letu 2000 pa so se cene usklajevale tudi v okviru transfuzijske dejavnosti v državi³³.

Zaključimo lahko, da ima ZTM za nosilne produkte in storitve določene kalkulacije, na podlagi katerih je pred pristojnimi organi uveljavljal povišanja cen, vendar te cene po številnih usklajevanjih in pavšalnih povečanjih v preteklosti ne odražajo več dejanskih stroškov porabljenega materiala, opravljenih storitev v zvezi z odvzemom in predelavo krvi ter ostalih stroškov delovanja ZTM, ki edini lahko predstavljajo kalkulativne elemente določanja cen krvi in krvnih komponent. Vrednotenje teh stroškov pa je v veliki meri povezano tudi z ustreznimi normativi in standardi, ki jih mora postaviti za to pristojni organ. ZPKrv-1, ki velja od 24. 10. 2006, v 38. členu določa, da mora metodologijo za določitev cene krvi in krvnih pripravkov predpisati minister za zdravje.

Večino *prihodkov od raziskovalnih nalog in projektov* je ZTM v letu 2006 realiziral po pogodbah, sklenjenih z Javno agencijo za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (v nadaljevanju: agencija). Nanašajo se na izvajanje in financiranje aplikativnih razvojnih projektov in raziskovalnih programov, ki so bili na podlagi sklepa ministra uvrščeni na nacionalno listo temeljnih in aplikativnih raziskovalnih projektov. Sredstva za izvajanje projektov se skladno s pogodbo nakazujejo v enakih mesečnih obrokih, ZTM pa mora o porabi sredstev agenciji letno poročati. Na podlagi pogodb z agencijo je v letu 2006 potekalo tudi usposabljanje mladih raziskovalcev. Prihodki v skupnem znesku 21.213 tisoč tolarjev se nanašajo na financiranje plač, drugih stroškov dela in ostalih stroškov usposabljanja mladih raziskovalcev.

Med *prihodki od izobraževanj* pomembno postavko predstavljajo prihodki od specializacij zdravnikov, za katere sredstva zagotavlja ZZZS (8.298 tisoč tolarjev). Ostali prihodki od izobraževanj se nanašajo na plačila kotizacij za seminarje in izobraževanja, ki jih organizira ZTM.

³¹ Uradni list RS, št. 69/05, 106/05; od 19. 1. 2007 velja Pravilnik o cenah zdravil za uporabo v humani medicini, Uradni list RS, št. 6/07.

³² Sklep Ministrstva za zdravje z dne 9. 2. 2000, na podlagi katerega je bila uvedena obvezna preiskava krvi in krvnih pripravkov na prisotnost virusa hepatitisa C po metodi PCR in dano soglasje k dvigu cen za kri in krvne pripravke za 10,1 odstotka.

³³ Npr.: na podlagi primerjave, ki jo je leta 2003 izdelalo Združenje zdravstvenih zavodov, je bila predlagana cena netestirane in nepredelane krvi v višini 60 odstotkov cene polne krvi in tudi predlog, da cene viroloških preiskav krvi določi minister za zdravje.

Drugi prihodki v znesku 439.043 tisoč tolarjev se v celoti nanašajo na ocenjeno vrednost sveže zmrznjene plazme, ki je bila odvzeta in zbrana na ZTM ter poslana na predelavo v tujino. Pri oceni knjigovodske vrednosti se upošteva vrednost 107,62 evra za liter.

Celotni prihodki od poslovanja, ki so v letu 2006 znašali 6.464.201 tisoč tolarjev, so bili zmanjšani za 14.966 tisoč tolarjev, kolikor je znašalo ob koncu leta izračunano zmanjšanje zalog nedokončane proizvodnje in proizvodov (točka 2.3.1.8), in povečani za 76.027 tisoč tolarjev prihodkov od prodaje materiala in blaga, ki se nanašajo pretežno na prejete blagovne popuste dobaviteljev.

2.3.2.1.2 Finančni prihodki

Finančni prihodki, izkazani v skupnem v znesku 97.680 tisoč tolarjev, se nanašajo pretežno na prihodke od obresti za sredstva na računu pri UJP (2.790 tisoč tolarjev), depozitov pri poslovnih bankah (18.486 tisoč tolarjev), deviznih certifikatov (18.350 tisoč tolarjev) in od sredstev na zakladniškem podračunu (27.048 tisoč tolarjev) ter na prihodke od zamudnih obresti, zaračunanih kupcem proizvodov in storitev (26.668 tisoč tolarjev).

2.3.2.1.3 Prevrednotevalni poslovni prihodki

Med prevrednotevalnimi poslovnimi prihodki je ZTM izkazal prihodke od prodaje osnovnih sredstev v znesku 8.400 tisoč tolarjev in plačila terjatev iz preteklih let, za katere je že bil oblikovan popravek vrednosti v znesku 76.261 tisoč tolarjev.

2.3.2.2 Odhodki

2.3.2.2.1 Stroški blaga, materiala in storitev

Tabela 11: Stroški blaga, materiala in storitev

Stroški blaga, materiala in storitev	2006 v tisoč tolarjih	2005 v tisoč tolarjih	Indeks 06/05
Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala	1.930.076	704.365	274
Stroški materiala	1.313.316	2.183.868	60
Stroški storitev	382.466	391.631	98
Skupaj	3.625.858	3.279.864	111

Nabavna vrednost porabljenega blaga in materiala se v znesku 1.922.732 tisoč tolarjev nanaša na stroške prodanih zalog zdravil iz krvi za prodajo, ki jih zavod predeluje iz plazme in kupuje pri proizvajalcu, ter v znesku 7.345 tisoč tolarjev na stroške ostalega prodanega blaga in materiala.

Tabela 12: Stroški materiala

Stroški materiala	2006 v tisoč tolarjih	2005 v tisoč tolarjih	Indeks 06/05
Porabljena gotova zdravila	7.183	994.852	0
Droge, kemikalije	19.200	17.908	107
Obvezilni material	19.125	19.094	100
Kri, krvni derivati, plazma	187.799	191.458	98
Vrečke za kri	233.135	218.282	107
Laboratorijski material	34.644	37.442	93
Diagnostični material	636.810	541.153	118
Živila	10.263	9.235	111
Propagandni material	6.711	5.293	127
Pisarniški material	11.525	12.672	91
Pralna in čistilna sredstva	15.118	12.783	118
Material za popravila in vzdrževanje	16.917	14.469	117
Etikete in tiskovine	10.312	9.754	106
Pogonsko gorivo in kurivo	17.935	15.787	114
Električna energija, voda	22.917	21.565	106
Strokovna literatura	7.034	6.957	101
Ostalo	56.688	55.164	103
Skupaj	1.313.316	2.183.868	60

Stroški materiala so se v primerjavi z letom 2005 zmanjšali za 40 odstotkov, predvsem zaradi razmejitev zneska porabljenih gotovih zdravil od nabavne vrednosti prodanega materiala in storitev. V stroških materiala so največji delež predstavljali:

- stroški diagnostičnega materiala (636.810 tisoč tolarjev oziroma 48,5 odstotka),
- stroški vrečk za kri (233.135 tisoč tolarjev oziroma 17,8 odstotka) in
- stroški krvi, krvnih derivatov in plazme, ki jih ZTM kupuje od bolnišnic (187.799 tisoč tolarjev oziroma 14,3 odstotka).

Tabela 12: Stroški storitev

Stroški storitev	2006 v tisoč tolarjih	2005 v tisoč tolarjih	Indeks 06/05
Poštna in telefonske storitve	21.451	21.325	101
Prevozne storitve	15.894	17.368	92
Storitve tekočega vzdrževanja	56.805	55.360	103
Zavarovalne premije	17.274	18.728	92
Najemnine	4.044	7.859	51
Stroški za reprezentanco	6.123	4.189	146
Stroški službenih poti	37.960	36.808	103
Stroški testiranj	50.517	52.981	95
Stroški prehrane krvodajalcev	26.970	26.231	103
Strokovna izobraževanja in izpopolnjevanja	44.331	46.206	96
Plačila po pogodbah o delu	19.261	17.226	112
Avtorski honorarji	4.968	1.509	329
Računalniške storitve	15.055	14.106	107
Študentski servis	9.094	9.837	92
Ostale storitve	52.719	61.898	85
Skupaj	382.466	391.631	98

V stroških storitev so bile največje postavke:

- stroški tekočega vzdrževanja (56.805 tisoč tolarjev oziroma 14,9 odstotka),
- stroški testiranj (50.517 tisoč tolarjev oziroma 13,2 odstotka),
- stroški izobraževanja in izpopolnjevanja (44.331 tisoč tolarjev oziroma 11,6 odstotka),
- stroški službenih poti (37.960 tisoč tolarjev oziroma 9,9 odstotka).

Stroški avtorskih honorarjev so se glede na leto poprej povečali za 229 odstotkov predvsem zaradi izplačil avtorskih honorarjev delavcem ZTM za predavanja na tečajih transfuzijske medicine za zdravstvene delavce in sodelavce ter po programu podiplomske šole transfuzijske medicine za zdravnike specializante (v znesku 2.918 tisoč tolarjev bruto). Med stroške ostalih storitev so zajeta sponzorstva, stroški bančnih storitev, plačilnega prometa, oglaševalskih storitev, založniških storitev, sterilizacije, čiščenja, fotokopiranja ter komunalnih storitev.

2.3.2.2.2 Stroški dela

Tabela 13: Stroški dela

Stroški dela	2006 v tisoč tolarjih	2005 v tisoč tolarjih	Indeks 06/05
Plače in nadomestila plač	1.505.157	1.447.001	104
Prispevki za socialno varnost delodajalcev	346.258	354.774	98
Drugi stroški dela	173.791	179.431	97
Skupaj	2.025.206	1.981.206	102

Struktura stroškov dela se v letu 2006 glede na leto poprej ni spremenila. Največji delež so predstavljale plače in nadomestila plač (74,3 odstotka) ter prispevki za socialno varnost delodajalcev (17,1 odstotka). Med drugimi stroški dela so največji delež predstavljali stroški prevoza na delo (2,7 odstotka), regres za letni dopust (2,1 odstotka) in stroški prehrane med delom (1,9 odstotka). Povprečna mesečna bruto plača na zaposlenega je v letu 2006 znašala 417 tisoč tolarjev in je bila za 28,1 odstotka višja od povprečne plače za dejavnost zdravstva in socialnega varstva³⁴.

2.3.2.2.3 Stroški amortizacije

ZTM je v letu 2006 izkazal 180.475 tisoč tolarjev stroškov amortizacije. Navedeni znesek je predstavljal 92 odstotkov celotne obračunane amortizacije v letu 2006.

2.3.2.2.4 Davek od dobička

Davek od dobička za poslovno leto 2006 je bil obračunan v znesku 133.890 tisoč tolarjev. Obračunan je bil po stopnji 25 odstotkov od presežka prihodkov nad odhodki, ki ga je ZTM dosegel z izvajanjem pridobitne dejavnosti. Pri izračunu davka od dobička so bile upoštevane možne davčne olajšave in predpisane davčne obremenitve. Največjo olajšavo je predstavljalo 20 odstotkov investiranega zneska v opredmetena osnovna in neopredmetena dolgoročna sredstva.

2.3.2.2.5 Ostali drugi stroški

Ostali drugi stroški, izkazani v skupnem znesku 45.875 tisoč tolarjev, so obsegali predvsem stroške patentov, sodne stroške in stroške odvetniških storitev (15.682 tisoč tolarjev), stroške za varstvo okolja (10.952 tisoč tolarjev), članarine v različnih združenjih (6.605 tisoč tolarjev), dotacije sindikatu ZTM (5.900 tisoč tolarjev) ter finančne pomoči (skupaj 1.300 tisoč tolarjev) nekaterim območnim združenjem Rdečega križa kot prispevek za promocijo krvodajalstva.

³⁴ Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije je povprečna mesečna bruto plača za dejavnost zdravstva in socialnega varstva v letu 2006 znašala 325 tisoč tolarjev. Vir: Pomembnejši statistični podatki o Slovenije, letnik I, št. 2/2007.

2.3.2.2.6 Finančni odhodki

Finančni prihodki, izkazani v znesku 6.371 tisoč tolarjev, so se skoraj v celoti (6.339 tisoč tolarjev) nanašali na negativne tečajne razlike zaradi gibanja tečaja dolarja.

2.3.2.2.7 Prevrednotevalni poslovni odhodki

Prevrednotevalni poslovni prihodki, izkazani v znesku 137.383 tisoč tolarjev, so se skoraj v celoti (134.121 tisoč tolarjev) nanašali na oslabitev terjatev iz poslovanja.

2.3.2.3 Presežek prihodkov nad odhodki

ZTM je za leto 2006 izkazal presežek prihodkov nad odhodki v znesku 489.865 tisoč tolarjev.

2.3.3 Izkaz prihodkov in odhodkov po vrstah dejavnosti

Tabela 14: Skrajšan izkaz prihodkov in odhodkov po vrstah dejavnosti v letu 2006

	Za izvajanje javne službe v tisoč tolarjih	Od prodaje blaga in storitev na trgu v tisoč tolarjih	Skupaj v tisoč tolarjih
Prihodki od poslovanja	3.370.143	3.094.058	6.464.201
Finančni prihodki	51.253	46.427	97.680
Izredni prihodki	228	442	670
Prevrednotevalni poslovni prihodki	63.327	21.334	84.661
CELOTNI PRIHODKI	3.484.951	3.162.261	6.647.212
Stroški blaga, materiala in storitev	1.895.110	1.730.748	3.625.858
Stroški dela	1.266.715	758.491	2.025.206
Amortizacija	94.695	85.780	180.475
Davek od dobička	0	133.890	133.890
Ostali drugi stroški	23.973	21.902	45.875
Finančni odhodki	3.343	3.028	6.371
Izredni odhodki	1.201	1.088	2.289
Prevrednotevalni poslovni odhodki	98.541	38.842	137.383
CELOTNI ODHODKI	3.383.578	2.773.769	6.157.347
Presežek prihodkov	101.373	388.492	489.865

Vir: izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti od 1. 1. do 31. 12. 2006.

Poslovne knjige in poročila morajo v skladu z 9. členom ZR zagotavljati ločeno spremljanje poslovanja in prikaz izida poslovanja s sredstvi javnih financ in drugih sredstev za opravljanje javne službe od spremljanja poslovanja s sredstvi, pridobljenimi iz prodaje blaga in storitev na trgu. V skladu s 16. in 17. členom ZR je ZTM izkazal prihodke in odhodke tudi po vrstah dejavnosti in namenih iz opravljanja javne službe in dejavnosti na

trgu. V izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti je v letu 2006 izkazal 3.162.261 tisoč tolarjev prihodkov in 2.773.769 tisoč tolarjev odhodkov od opravljanja dejavnosti na trgu. Prihodki od dejavnosti na trgu so v letu 2006 predstavljali 47,6 odstotka vseh prihodkov. Delež odhodkov od dejavnosti na trgu v vseh odhodkih je bil 45,0 odstotka. Presežek prihodkov od dejavnosti na trgu je znašal 79,3 odstotka celotnega presežka prihodkov nad odhodki, doseženega v letu 2006.

Pri razmejitvi prihodkov in odhodkov po vrstah dejavnosti je ZTM upošteval določila 23. člena Pravilnika o letnih poročilih. Kadar dejanski podatki o obsegu posamezne postavke niso bili razvidni iz dokumentacije, je upošteval vnaprej določena sodila. ZTM je tako v knjigovodskih evidencah zagotavljal dejanske podatke o prihodkih od poslovanja, prevrednotevalnih prihodkih, izrednih prihodkih, prevrednotevalnih odhodkih ter o delu stroškov. ZTM je pri razmejitvi obeh dejavnosti izhajal iz določil statuta. Celotno dejavnost oskrbe z zdravili iz krvi je opredelil kot dejavnost od prodaje blaga na trgu in vse dosežene prihodke od te dejavnosti v izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti izkazal kot prihodke od dejavnosti na trgu. Pri razmejevanju ostalih postavk pa je kot sodila upošteval razmerje med prihodki od obeh dejavnosti oziroma sodila, ki so temeljila na drugačnih predpostavkah (na primer: del plač je opredelil kot relativno stalen strošek, ki bi nastal tudi, če se dejavnost na trgu ne bi izvajala, zato je razmerje med obema dejavnostma pri stroških dela drugačno od splošno določenega razmerja, ki izhaja iz doseženih prihodkov in odhodkov). Uporabljena sodila je ZTM razkril v letnem poročilu, ki ga je potrdil svet zavoda.

Na delež prihodkov od dejavnosti na trgu najbolj vpliva oskrba z zdravili iz krvi, ki predstavlja 92 odstotkov vseh prihodkov na tem segmentu dejavnosti zavoda. Oskrbo z zdravili iz krvi ZTM zagotavlja tako z nakupom (v skladu s 27. členom ZPKrv na podlagi posebnega dovoljenja pristojnega organa) kot tudi s predelavo domače plazme pri predelovalcu v tujini. Zdravila iz krvi so rizična, namenjena za uporabo v bolnišnicah in se ne prodajajo v lekarnah. Oskrba poteka pretežno preko bolnišnic, delno pa se zagotavlja na podlagi pogodbe med ZTM in ZZZS, po kateri se neposredno financira del programa preskrbe zavarovanih oseb – v tem primeru oskrba poteka na podlagi posebnih nalogov za izdajo krvnih pripravkov, na podlagi katerih zavarovanci prejmejo zdravila, račun pa ZTM izstavi neposredno ZZZS. Opisani način oskrbe je podoben prodaji na naročilnice ZZZS v lekarnah. Iz izpisa sodnega registra z dne 5. 9. 2006 je razvidno, da je ZTM registriran le za trgovino na debelo s farmacevtskimi izdelki in medicinskimi pripomočki. V letu 2006 je bilo ZZZS zaračunano 1.475.499 tisoč tolarjev, dobave bolnišnicam pa so znašale 904.477 tisoč tolarjev. Za oskrbo z zdravili iz krvi preko bolnišnic in na podlagi posebnih nalogov za izdajo zdravil, katerih neposredni plačnik je ZZZS, je ZTM v celoti uveljavljal oprostitev plačevanja davka na dodano vrednost na podlagi tretje točke 26. člena Zakona o davku na dodano vrednost³⁵.

ZZDej v 3. členu določa, da se preskrba s krvjo in krvnimi pripravki opravlja kot javna služba. V skladu z 21. členom ZZDej jo izvajajo ZTM in oddelki za transfuzijo pri bolnišnicah v sodelovanju s humanitarnimi organizacijami. Pojem »preskrbe s krvjo« natančneje opredeljuje ZPKrv, ki je bil skupaj z ZZ podlaga za sprejetje statuta ZTM v letu 2002. V skladu z 2. členom ZPKrv je preskrba s krvjo obsegala dejavnosti načrtovanja, izvajanja in zagotavljanja stalne enakomerne in zadostne oskrbe s krvjo, krvnimi pripravki in zdravili iz krvi ter zagotavljanje zadostnega števila krvodajalcev na ravni države. Hkrati pa je ZPKrv, kot poseben predpis, v 9. členu določil, da ZTM kot dodatno nalogo opravlja tudi

³⁵ ZDDV-UPB4; Uradni list RS, št. 21/06.

promet z zdravili³⁶, pri čemer »prometa« ni natančneje opredelil. Kot promet z zdravili pa lahko štejemo dodatno dejavnost oskrbe različnih subjektov z zdravili iz krvi, ki je v statutu v četrti točki 7. člena uvrščena med dejavnosti, ki jih ZTM lahko opravlja kot pridobitno dejavnost.

Neposredne podlage za razmejitev prihodkov od opravljanja javne službe in prihodkov, ustvarjenih na trgu, za ZTM ni niti v navodilu³⁷, ki ga je Ministrstvo za zdravje posredovalo javnim zdravstvenim zavodom v letu 2000 po uveljavitvi ZR, vendar se v skladu s temi navodili med prihodke od opravljanja javne službe med drugim štejejo tudi vsi prihodki, ki jih zavod pridobi iz sredstev državnega proračuna, občinskih proračunov ali drugih javnih sredstev na podlagi razpisov in drugih sklenjenih pogodb. Med takšne pogodbe bi lahko uvrstili tudi pogodbo z ZZZS, saj opredeljuje poseben način oskrbe z zdravili iz krvi, ki jo izvaja za ta namen ustanovljen javni zavod, in določa financiranje tovrstne oskrbe neposredno iz javnih sredstev. Pogodba je sklenjena na podlagi 21. člena ZZDej, ki določa dejavnost ZTM. Ker ZZDej, za razliko od posebnega predpisa – ZPKrv, preskrbo s krvjo in krvnimi pripravki opredeljuje v celoti kot javno službo, bi bilo potrebno podlage za poseben način financiranja tovrstne oskrbe z zdravili posebej opredeliti v zakonu.

ZPKrv-1, ki velja od 24. 10. 2006, ZTM prav tako opredeljuje kot transfuzijski zavod, ki je na državni ravni odgovoren za strokovno raven preskrbe s krvjo in krvnimi pripravki. Zakon v 5. členu kot javno službo opredeljuje le dejavnost zbiranja in testiranja krvi in komponent krvi, njihovo pripravo, shranjevanje in razdeljevanje. Za razliko od prej veljavnega zakona prometa z zdravili iz krvi ne določa več med dodatnimi nalogami ZTM, prav tako ZTM ni več izrecno določen kot uvoznik krvi in krvnih pripravkov. ZTM mora zato čim prej v sodelovanju z ustanoviteljico določbe svojega statuta uskladiti z določbami ZPKrv-1.

Predpisi, ki opredeljujejo poslovanje ZTM, ne določajo dovolj jasno načina razmejevanja prihodkov in odhodkov po vrstah dejavnosti, zato bi morala ustanoviteljica obseg in vrsto dejavnosti, ki jo ZTM lahko opravlja kot javno službo oziroma kot pridobitno dejavnost, poleg ostalih vprašanj, ki jih prinaša nova organiziranost transfuzijske dejavnosti po uveljavitvi ZPKrv-1, čim prej natančno opredeliti v ustreznih aktih. Pri tem je poleg opredelitve javne službe, ki izhaja iz zakona, potrebno upoštevati tudi raznovrstnost dejavnosti, ki jih izvaja ZTM, ter vire sredstev za plačilo posamezne dejavnosti. Podrobna opredelitev dejavnosti posameznih proračunskih uporabnikov, ki se lahko obravnava kot pridobivanje prihodkov na trgu, je potrebna tudi zaradi zagotovitve ustreznih podlag za določitev obsega sredstev za dodatno delovno uspešnost v skladu s 7. členom Uredbe o dodatni delovni uspešnosti v javnem sektorju³⁸.

---

³⁶ 27. člen določa, da ZTM na podlagi dovoljenja pristojnega organa opravlja uvoz krvi in krvnih pripravkov.

³⁷ Dopolnitev navodila za enotno razmejevanje poslovanja s sredstvi javnih financ in drugih sredstev za opravljanje javne službe od spremljanja poslovanja s sredstvi, pridobljenimi iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu, št. 400-20/00-145 z dne 14. 7. 2000.

³⁸ Uradni list RS, št. 14/06, 136/06.

3. REVIZIJA PRAVILNOSTI POSLOVANJA

3.1 Obrazložitev revizije

Skladnost poslovanja s predpisi smo preverjali hkrati s preizkušanjem podatkov iz računovodskih izkazov. Kot področja večjega tveganja smo opredelili predvsem obračunavanje in izplačevanje plač in drugih stroškov, povezanih z delom ter izvajanje postopkov javnega naročanja.

Pri presoji skladnosti poslovanja s predpisi na področju plač in drugih stroškov dela smo upoštevali predpise, ki urejajo posamezno področje, predvsem pa Zakon o razmerjih plač v javnih zavodih, državnih organih in organih lokalnih skupnosti (v nadaljevanju: ZRPJZ)³⁹, Zakon o delovnih razmerjih (v nadaljevanju: ZDR)⁴⁰, Kolektivno pogodbo za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji (v nadaljevanju: KPND)⁴¹, Kolektivno pogodbo za dejavnost zdravstva in socialnega varstva Slovenije (v nadaljevanju: KPDZSV)⁴², Kolektivno pogodbo za zaposlene v zdravstveni negi (v nadaljevanju: KPZZN)⁴³ in Kolektivno pogodbe za zdravnike in zobozdravnike v Republiki Sloveniji (v nadaljevanju: KPZZ)⁴⁴. Preverili smo sistem obračunavanja plač in ugotovitve potrjevali na nestatistično izbranem vzorcu izplačil.

Pri presoji skladnosti poslovanja s predpisi na področju javnega naročanja smo upoštevali določila Zakona o javnih naročilih (v nadaljevanju: ZJN-1)⁴⁵ in na njegovi podlagi sprejetega notranjega akta Pravilnika o oddaji javnih naročil male vrednosti v Zavodu Republike Slovenije za transfuzijsko medicino (v nadaljevanju: pravilnik)⁴⁶.

3.2 Ugotovitve

V nadaljevanju so navedena le tista področja, kjer smo na podlagi izvedenih podrobnih preveritev ugotovili nepravilnosti in neskladja s predpisi.

---

³⁹ Uradni list RS, št. 18/94, 36/96.

⁴⁰ Uradni list RS, št. 42/02.

⁴¹ Uradni list RS, št. 18/91-I, 53/92, 34/93.

⁴² Uradni list RS, št. 15/94, 19/96.

⁴³ Uradni list RS, št. 60/98.

⁴⁴ Uradni list RS, št. 14/94.

⁴⁵ Uradni list RS, št. 39/00, 102/00, 2/04.

⁴⁶ Pravilnik je sprejel direktor ZTM 22. 6. 2005.

3.2.1 Plače in ostali stroški povezani z delom

3.2.1.1 Osnovna plača

Podlago za razporejanje zaposlenih in določanje količnikov osnovnih plač sta v revidiranem obdobju predstavljala Sistemizacija delovnih mest ZTM⁴⁷ ter na njeni podlagi sprejet Sklep o določitvi izhodiščnih količnikov delovnih mest (v nadaljevanju: sklep)⁴⁸. Izhodiščni količniki delovnih mest, kot jih določa sklep, v večini primerov sledijo okviru, določenem s prvo razporeditvijo zaposlenih, ki jo je v skladu s 25. členom ZRPJZ potrdil pristojni minister, vendar pa so bila s sistemizacijo uvedena nekatera nova delovna mesta, ki s prvo razporeditvijo v zavodu niso bila določena (na primer: v potrjeni prvi razporeditvi je bil izhodiščni količnik v višini 6,00 določen le za eno delovno mesto, po veljavni sistemizaciji je v ZTM takšnih delovnih mest 23), prav tako pa se je povečalo tudi število vodilnih delovnih mest, katerih izhodiščni količnik ni določen z zakonom oziroma kolektivnimi pogodbami (v potrjeni prvi razporeditvi je bilo takšnih delovnih mest šest, po veljavni sistemizaciji jih je 11⁴⁹). V skladu s 7. členom Pravilnika o napredovanju delavcev, zaposlenih v zdravstvu⁵⁰, sprejetem na podlagi 14. člena ZRPJZ, se količniki za določitev osnovne plače, ki niso določeni z zakonom oziroma kolektivnimi pogodbami, določijo z aktom o sistemizaciji delovnih mest v zavodu, s katerim mora predhodno soglašati pristojno ministrstvo, vendar ZTM takšnega soglasja ministrstva ni pridobil.

3.2.1.2 Del plače za delovno uspešnost

V letu 2006 je ZTM zaposlenim izplačal 134.787 tisoč tolarjev delovne uspešnosti. Od tega se 124.176 tisoč tolarjev nanaša na povečano delovno uspešnost, izplačano na podlagi soglasja Ministrstva za zdravje, izdanega v skladu z 18. členom ZRPJZ, preostanek pa na delovno uspešnost, ki jo zakon opredeljuje v prvem odstavku 18. člena (v nadaljevanju: redna delovna uspešnost). Obseg sredstev za plačilo redne delovne uspešnosti je določil v višini dveh odstotkov izplačanih osnovnih plač. Glede na to, da ZRPJZ v 18. členu skupen obseg sredstev za plačilo redne delovne uspešnosti omejuje na tri odstotke sredstev za plače, pri čemer so sestavni del osnove za izračun tudi dodatki, je ZTM za plačilo redne delovne uspešnosti porabil manj, kot dopuščajo veljavni predpisi.

Del plače za delovno uspešnost pripada zaposlenemu, ki bistveno presega pričakovane delovne rezultate ali je nadpovprečno delovno obremenjen. V skladu s 17. členom ZRPJZ je potrebno merila za ugotavljanje delovne uspešnosti zaposlenih določiti v ustreznem aktu zavoda. V revidiranem obdobju se je v ZTM izvajalo obdobjno ocenjevanje delovne uspešnosti zaposlenih, vendar kriteriji in merila za ugotavljanje in vrednotenje niso bili določeni v ustreznem aktu, s čimer je ZTM kršil določbo 17. člena ZRPJZ.

---

⁴⁷ Na podlagi 15. člena statuta jo je 8. 11. 2004 določil direktor ZTM.

⁴⁸ Sklep je direktor sprejel 19. 1. 2005.

⁴⁹ Posebej velja izpostaviti delovna mesta višjih svetovalcev z izhodiščnim količnikom 6,40, ki v potrjeni prvi razporeditvi niso bila predvidena.

⁵⁰ Uradni list RS, št. 41/91, 14/97, 101/00, 45/02.

3.2.1.3 Dodatki

3.2.1.3.a Dodatek za vodenje je v letu 2006 prejemal 101 delavec, kar znaša 36 odstotkov vseh zaposlenih⁵¹. Višina dodatka se je gibala med 0,10 in 1,00 količnika. Za plačilo dodatka je bilo porabljenih 22.725 tisoč tolarjev. V 88.a členu KPDZSV je določeno, da so zaposleni, ki kot del svojih nalog opravljajo tudi naloge vodenja, vendar niso razporejeni na delovno mesto, katerega plačilni količnik je določen v skladu s 73. členom, upravičeni do dodatka za vodenje. Višino dodatka se določi glede na število delavcev, za katere je zaposleni odgovoren, glede na vsebino in obseg dela ter izobrazbeno strukturo zaposlenih.

V revidiranem obdobju ZTM ni imel izdelanih ustreznih kriterijev za določitev dodatka za vodenje po delovnih mestih. Dodelitev dodatka je utemeljil le na splošno, in sicer kot nagrado zaposlenim, ki vodijo organizacijske enote in dele delovnega procesa in so zato izpostavljeni večjim tveganjem ter imajo večje odgovornosti. Del tako določenih kriterijev pa se ne nanaša na naloge vodenja, temveč predstavlja podlago za določitev dodatka po 89.c členu KPDZSV. Poleg tega je desetim zaposlenim (čistilkam, arhivarju, saldakontistu, laboratorijskemu tehniku in namestniku vodje centralne sprejemne službe) dodatek določil v višini 0,10 oziroma 0,15 količnika, ki v predpisih niti ni predviden. Ugotavljamo, da glede na določbe 88.a člena KPDZSV do dodatka za vodenje niso bili upravičeni zaposleni, ki so bili razporejeni na delovna mesta, za katera je bil osnovni količnik določen na podlagi 73. člena KPDZSV, saj so bile naloge vodenja upoštevane že pri določitvi višine osnovnega količnika takšnih delovnih mest, prav tako pa do dodatka niso bili upravičeni zaposleni, ki pri svojem delu ne vodijo podrejenih. Ocenjujemo, da je bilo v letu 2006 neupravičeno obračunano za 15.190 tisoč tolarjev dodatka za vodenje.

3.2.1.3.b V skladu z 89.b členom KPDZSV od 1. 11. 1998 zaposlenim v zdravstvu pripada dodatek za zahtevnost in izpostavljenost dela. Dodatek lahko, glede na področje dela in količnik osnovne plače delavca, od 1. 12. 2000⁵² dalje znaša od 0,30 do največ 2,03 količnika. Vsebinsko enak dodatek za zdravstveno nego določa tudi KPZZN v 104.a členu, ki obenem določa, da se dodatka za zdravstveno nego ter za zahtevnost in izpostavljenost dela izključujeta.

ZTM navedenega določila KPZZN ni upošteval in je zaposlenim v zdravstveni negi izplačeval oba dodatka. Hkrati pa ostalim zaposlenim, ki jim je bil dodeljen dodatek za zahtevnost in izpostavljenost dela, višine le - tega ob uveljavitvi Aneksa h KPDZSV ni le povečal, kot je to določal aneks, ampak je novo določeni - povečani dodatek v celoti prištel k že obstoječemu. Tako je izplačilo obeh dodatkov, od uveljavitve zadnjega povečanja leta 2000, skoraj podvojil. Vrednost nepravilnosti ocenjujemo na 113.520 tisoč tolarjev.

Ukrepi ZTM

ZTM je nepravilnosti pri obračunavanju in izplačevanju dodatkov po 89.b členu KPDZSV in 104.a členu KPZZN odpravil pri plači za marec 2007.

---

⁵¹ Na dan 31. 12. 2006 je bilo v ZTM 277 zaposlenih.

⁵² 1. člen Aneksa h KPDZSV (Uradni list RS, št. 102/00).

3.2.1.3.c ZTM je v letu 2006 zaposlenim obračunal in izplačeval nekatere dodatke, ki nimajo podlage v kolektivni pogodbi, zakonu ali na njegovi podlagi izdanim predpisom:

- *Dodatek za delo na terenu*, ki so ga prejeli člani mobilne transfuzijske ekipe, je ZTM obračunal na podlagi 6. člena Pravilnika o delu terenske ekipe⁵³. Pravilnik med drugim določa, da gre za plačilo dodatnega dela članov ekipe, ki ni zajeto v opisu del in nalog delovnega mesta, na katerega so razporejeni v skladu s sistemizacijo. V skladu z 19. členom ZRPJZ zaposlenim v javnih zavodih pripadajo le dodatki, ki so določeni s kolektivno pogodbo, zakonom ali na njegovi podlagi izdanim predpisom. Interni akt ni takšen predpis, zato tudi ni ustrezna podlaga za določanje novih dodatkov, ki jih predpisi ne opredeljujejo. Tudi Zakon o javnih uslužbencih (v nadaljevanju: ZJU)⁵⁴ v 16. členu določa, da delodajalec javnemu uslužbencu ne sme zagotavljati pravic v večjem obsegu, kot je to določeno z zakonom, podzakonskim predpisom ali s kolektivno pogodbo, če bi s tem obremenil javna sredstva. Izplačilo navedenega dodatka v znesku 18.600 tisoč tolarjev zato nima ustrezne podlage v veljavnih predpisih.
- Prav tako nima podlage v veljavnih predpisih izplačilo posebnega *dodatka za delo v ledenici*, ki je v letu 2006 znašal 483 tisoč tolarjev.
- Brez ustrezne podlage je bilo tudi izplačilo *dodatka za podeljeni naziv* primarij, katerega vrednotenje ni opredeljeno v nobenem veljavnem predpisu. Ocenjujemo, da je bilo v letu 2006 v nasprotju z 19. členom ZRPJZ obračunano 165 tisoč tolarjev tega dodatka.

Ukrep ZTM

ZTM od 1. 3. 2007 dodatkov za delo v ledenici in za podeljeni naziv ne izplačuje več.

3.2.1.3.d V nasprotju z določili 82. člena KPDZSV in 93. člena KPZZN je ZTM delavkam, ki imajo več kot 25 let delovne dobe, povečal dodatek za delovno dobo za 0,25 odstotka za vsako začeto leto in ne za vsako izpolnjeno leto nad 25 let delovne dobe, kot to določata kolektivni pogodbi dejavnosti. Ocenjujemo, da je bilo zato v letu 2006 preveč obračunano za 424 tisoč tolarjev dodatka za delovno dobo.

Pojasnilo ZTM

ZTM je navedel, da je bila sistemska napaka v programu za obračun plač med revizijo odpravljena in pri obračunu plače za maj 2007 upoštevan pravilni odstotek dodatka.

3.2.1.3.e Ugotovili smo, da ZTM delavcem, razporejenim na delovna mesta v tarifnih skupinah I do IV, ni izplačeval dodatka na tarifno skupino, ki ga je leta 1995 uvedel Aneks h kolektivni pogodbi za negospodarske dejavnosti⁵⁵ (2. člen). V letu 2006 je bilo zato 36 delavcem obračunano 2.225 tisoč tolarjev premalo.

Ukrep ZTM

ZTM je navedeni dodatek začel obračunavati 1. 3. 2007.

⁵³ Sprejel ga je direktor ZTM 5. 5. 2005.

⁵⁴ Uradni list RS, št. 56/02, 23/05, 113/05.

⁵⁵ Uradni list RS, št. 64/95.

3.2.1.3.f ZTM je v letu 2006 za plačilo različnih oblik podaljšanega dela skupaj z dodatki porabil 150.446 tisoč tolarjev, od tega se 43 odstotkov nanaša na opravljena dežurstva, 19 odstotkov na stalno pripravljenost ter 38 odstotkov na nadurno delo. Opravljenih je bilo 21.358 ur nadurnega dela, 8.202 uri učinkovitega dežurstva in prav toliko ur obvezne prisotnosti v dežurstvu ter 59.217 ur stalne pripravljenosti.

- Od 197 izvajalcev nadurnega dela (brez ur opravljenega dela v dežurstvu) jih je 47 presešlo omejitev 180 ur na leto, ki jo določa ZDR v 143. členu, med njimi tudi štirje, ki jim je v skladu s 142. členom ZDR določen 36-urni delovni čas kot polni delovni čas. ZTM ni poskrbel za ustrezna pisna soglasja zaposlenih, da nadurno delo lahko presega omejitve, kot to določa 52.b člen ZZDej. Prav tako pa ni upošteval, da ZZDej omogoča izjeme le za zdravstvene delavce in sodelavce, ne pa tudi za ostale zaposlene v ZTM.
- ZTM je pri obračunu dodatkov za delo v manj ugodnem delovnem času kot nočno delo upošteval delo v času med 22. in šesto uro naslednjega dne kljub določili 149. člena ZDR, da se kot nočno šteje delo v času med 23. in šesto uro naslednjega dne.

Ukrepi ZTM

Od 1. 3. 2007 ZTM dodatek za nočno delo obračunava v skladu s predpisi.

- Količnike delovnih mest, za katera se opravlja dežurna služba, je direktor ZTM določil s sklepom 14. 4. 2004. Pri določitvi količnika delovnega mesta dežurnega zdravnika je upošteval razlago⁵⁶ Odbora za razlago KPZZ, po kateri se kot vrednost urne postavke osnovne plače delovnega mesta, za katero se dežurstvo opravlja, upošteva povprečna vrednost urne postavke osnovne plače vseh zdravnikov v zavodu z napredovanjem. Izračun tako določenega količnika, ki je bil v obračun plač poslan 30. 3. 2005 in za obračun dežurstva zdravnikov določa količnik v višini 7,36, se je uporabljal tudi v letu 2006. Količnika v višini 7,36 ni mogoče določiti kot izhodiščni količnik delovnega mesta, za katero zdravniki opravljajo dežurstvo. Dežurstvo je možno opravljati samo na delovnem mestu zdravnika – izhodiščni količniki zdravniških delovnih mest so določeni v ZRPJZ (v višini 3,80 – 4,40 količnika oziroma v višini 6,00 količnika za usmerjenega specialista, vendar se na tem delovnem mestu dežurstvo ne opravlja). Ministrstvo za zdravje pa je v enotnem seznamu delovnih mest temu dodalo še količnik 4,70 za delovna mesta nekaterih zdravnikov specialistov, na katerih so težji delovni pogoji stalno prisotni, vendar se v ZTM delo na teh delovnih mestih ne opravlja. Za obračun obvezne prisotnosti v času dežurstva ter stalne pripravljenosti je bil tako upoštevan za 2,96 previsok količnik delovnega mesta dežurnega zdravnika oziroma zdravnika v pripravljenosti.

Pojasnilo ZTM

ZTM je razlago odbora obravnaval kot zavezujoč pravni vir, k čemer je pripomoglo tudi stališče Ministrstva za zdravje glede uporabe omenjene razlage.

Menimo, da Odbor z omenjeno razlago ni zgolj razlagal določb KPZZ, ampak je določil nove pravice. Odbor je podal delno tolmačenje 69. člena KPZZ, med drugim tudi razlago pojma »osnovna plača delovnega mesta, za katero se dežurstvo opravlja«, in pojma »vrednost urne postavke osnovne plače delovnega mesta, za katero se dežurstvo opravlja«. Pojem »osnovna plača delovnega mesta«, ki je za navedeno razlago bistven, ni uvedla KPZZ ampak ZRPJZ v členih 6 do 10 in 15. Iz 6. in 7. člena ZRPJZ je razvidno, da je za vsako delovno mesto določen količnik osnovne plače tega delovnega mesta, ki je odvisen od pogojev, ki jih določa zakon, in je vezan izključno na delovno mesto in ne na posameznega zaposlenega ali na vse zaposlene v zavodu. Institut napredovanja pa je, po drugi strani,

⁵⁶ Uradni list RS, št. 87/03.

vezan na posameznega zaposlenega in s pojmom osnovne plače delovnega mesta nima neposredne povezave. Dežurstvo se opravlja za eno od delovnih mest, sistemiziranih v zavodu. Tipična zdravniška delovna mesta so določena v več aktih⁵⁷. Tudi če bi zavod lahko določil posebno delovno mesto dežurnega zdravnika, bi moral pri določitvi količnika tega delovnega mesta, glede na vsebino dela zdravnika v dežurstvu⁵⁸, upoštevati izključno okoliščini, ki ju kot relevantni za določitev količnika osnovne plače delovnega mesta v 6. členu določa ZRPJZ, to pa sta zahtevana strokovna izobrazba in zahtevnost dela. Navedena razlaga odbora zato ne predstavlja dodatne razjasnitve ne dovolj jasno zapisanega besedila, pač pa širitev pravic iz kolektivne pogodbe, za kar pa v KPZZ in aneksih ni podlage.

- Zaradi previsokega dodatka za zahtevnost in izpostavljenost dela (povezava s točko 3.2.1.3.b) je bil za 3.260 tisoč tolarjev previsoko ovrednoten dodatek za opravljene ure nadurnega dela, za 639 tisoč tolarjev dodatek za stalno pripravljenost, za 437 tisoč tolarjev dodatek za obvezno prisotnost v dežurstvu in za 1.012 tisoč tolarjev dodatek za učinkovito dežurstvo.
- ZTM pri obračunu nočnega, nedeljskega in prazničnega dodatka za čas obvezne prisotnosti v času dežurstva ni upošteval 90-odstotne osnove, kot to določa 87. člen KPDZSV. Nepravilnost je v letu 2006 znašala najmanj 680 tisoč tolarjev.

3.2.1.4 Ostali stroški povezani z delom zaposlenih

3.2.1.4.a KPDZSV v 61.a členu določa, da delodajalec sklene nezgodno zavarovanje za delavce, ki so pri opravljanju svojih nalog posebej izpostavljeni in ogroženi. ZTM je v letu 2006 premije kolektivnega nezgodnega zavarovanja plačeval za vse zaposlene. Znesek premije je upošteval kot boniteto, od katere je obračunal davek od osebnih prejemkov. Glede na to, da KPDZSV izrecno našteva delovna mesta, na katerih so zaposleni upravičeni do nezgodnega zavarovanja, ugotavljamo, da je ZTM za najmanj 98 zaposlenih premije nezgodnega zavarovanja plačeval brez ustrezne podlage v veljavnih predpisih. Nepravilnost ocenjujemo na 1.793 tisoč tolarjev.

3.2.1.4.b V letu 2006 je ZTM dvema zaposlenima članicama sveta zavoda za sodelovanje v svetu zavoda izplačal sejnine v skupnem znesku 904 tisoč tolarjev bruto. Sejnine je obračunaval in izplačeval hkrati s plačami. Tovrstna izplačila zaposlenim v letu 2006 niso imela ustrezne podlage v veljavnih predpisih.

3.2.1.4.c Na podlagi izstavljenega računa za opravljene storitve izbranega izvajalca prevoznih storitev je ZTM v letu 2006 plačal tudi 637 tisoč tolarjev stroškov prevoza na delo in z dela zaposlenim, ki so morali priti na delo v času, ko javni prevoz ni bil organiziran. Takšen način plačevanja stroškov prevoza na delo in z dela ni skladen z določili Zakona o višini povračil stroškov v zvezi z delom in nekaterih drugih prejemkih⁵⁹, ki v 8. členu določa, da se zaposlenemu, ki nima možnosti javnega prevoza, prizna kilometrina v višini 15 odstotkov cene bencina. Glede na to, da v obravnavanem primeru zaposleni nadaljujejo pot z organiziranim prevozom in jim ZTM izplača tudi dnevnicu, pa je mogoče v okviru

⁵⁷ KPZZ, KPDZSV, Zakon o zdravniški službi (Uradni list RS, št. 98/99, 67/02, 15/03, 2/04, 47/06), enotni seznam delovnih mest Ministrstva za zdravje.

⁵⁸ Opravljanje nujnih zdravniških storitev (prvi odstavek 69. člena KPZZ).

⁵⁹ Uradni list RS, št. 87/97, 9/98, 48/01.

stroškov prevoza službenega potovanja priznati tudi drugačne stroške, kar je potrebno ustrezno opredeliti v posameznem nalogu za službeno pot, ki ga predhodno odobri pristojna oseba ZTM.

3.2.2 Javno naročanje blaga, materiala in storitev ter osnovnih sredstev

ZTM je v letu 2006 posloval s 605 dobavitelji. Stroški blaga in materiala so v letu 2005 znašali 3.243.392 tisoč tolarjev, stroški storitev pa 382.466 tisoč tolarjev. Poleg tega je nabavil za 313.508 tisoč tolarjev osnovnih sredstev. Kljub velikemu številu dobaviteljev je več kot 60 odstotkov prometa ustvaril s petimi največjimi dobavitelji, ki so preseglj letni promet 100 milijonov tolarjev, promet s kar 570 dobavitelji pa je bil nižji od 10 milijonov tolarjev.

3.2.2.1 Naročanje blaga in materiala

Stroški *blaga* so se v letu 2006 nanašali predvsem na uvožena zdravila iz krvi (faktorji, gamaglobulini in albumin), ki jih ZTM nabavlja neposredno pri tujih proizvajalcih Octapharmi, Baxter in CLS Behring, AG, Avstrija in so namenjena za zadovoljevanje potreb po teh zdravilih v državi. Zdravila so rizična, namenjena izključno za uporabo v bolnišnicah in se ne prodajajo v lekarnah, nekatera zaradi majhnih količin tudi niso registrirana. Za navedena zdravila je ZTM imetnik dovoljenja za promet v državi, kar mu nalaga dolžnost preskrbe z zadostnimi količinami. ZTM je navedel, da večina zdravil, ki jih dobavlja Octapharma, izvira delno iz domače plazme, ki je poslana le v predelavo, hkrati pa istovrstna zdravila pod enakimi lastniškimi imeni tudi kupuje, ker količina domače plazme ne zadošča za zadovoljevanje vseh potreb po teh zdravilih. Predelava plazme in ostale nabave potekajo na podlagi dolgoročne pogodbe iz leta 1991.

3.2.2.1.a Če upoštevamo, da je večina zdravil, ki jih dobavlja Octapharma, delno izdelana iz domače plazme, ostane približno 820.000 tisoč tolarjev nabav zdravil iz krvi, ki jih ZTM za nadaljno prodajo kupuje od ostalih dobaviteljev. Vrednost posameznih skupin zdravil iz krvi, namenjenih nadaljni prodaji, presega vrednost, od katere je potrebno opraviti objavo v Uradnem glasilu Evropske skupnosti⁶⁰, zato teh naročil ni mogoče uvrstiti pod izjeme iz pete točke 2. člena ZJN-1. ZTM bi zato moral upoštevati določila ZJN-1 in dobavitelje zdravil iz krvi, namenjenih nadaljni prodaji, izbirati na podlagi predhodno izvedenih ustreznih postopkov javnega naročanja iz 17. člena ZJN-1.

Stroški *materiala* so v letu 2006 znašali 1.313.104 tisoč tolarjev. Med njimi so izstopali predvsem stroški različnih reagentov, diagnostičnega materiala, vrečk za kri ter laboratorijskega in sanitetnega materiala. ZTM je v letu 2006 izvedel drugo fazo⁶¹ omejenega postopka za izbiro dobaviteljev živil in na tej podlagi sklenil osem pogodb. Nabave materiala so potekale tudi na podlagi 11 pogodb, sklenjenih po predhodno izvedenih postopkih oddaje naročil malih vrednosti, ki jih interni pravilnik, sprejet na podlagi 125. člena ZJN-1, določa za naročila, katerih ocenjena vrednost presega 10 odstotkov vrednosti, določene v 20. členu Zakona o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leti 2006 in 2007⁶², in na podlagi 31 naročilnic, izdanih po enostavnem postopku oddaje naročila male vrednosti, za naročila katerih ocenjena vrednost ne presega 10 odstotkov te vrednosti.

⁶⁰ Vrednost je določena v 83. členu ZJN-1 in znaša 200.000 posebnih pravic črpanja.

⁶¹ Prvo fazo postopka izbire dobaviteljev je ZTM izvedel v letu 2004 in je nismo obravnavali.

⁶² Uradni list RS, št. 116/05, 103/06.

3.2.2.1.b Nabave večine reagentov, diagnostičnega materiala, vrečk za kri ter laboratorijskega in sanitetnega materiala, ki so v letu 2006 skupaj znašale 942.914 tisoč tolarjev in predstavljale 72 odstotkov vseh stroškov materiala, niso imele ustrezne podlage v pogodbi, sklenjeni po izvedenem ustreznem postopku oddaje javnega naročila. Za obravnavano obdobje je ZTM predložil le pogodbo z družbo Roche Diagnostics, GmbH, Nemčija, ki jo je sklenil 16. 5. 2005 po predhodno izvedenem postopku s pogajanjem brez predhodne objave za obdobje treh let in se nanaša na dobave dela reagentov, ki jih uporablja v postopkih testiranja krvodajalcev. Ocenjujemo, da vrednost naročil, oddanih v nasprotju z določilom prvega odstavka 6. člena ZJN-1 v letu 2006, znaša najmanj 804.000 tisoč tolarjev.

Pojasnilo ZTM

ZTM je pojasnil, da se je v letu 2004 priključil centralnim razpisom Ministrstva za zdravje za oddajo naročil dobave laboratorijskega in sanitetnega materiala ter diagnostičnih reagentov, vendar v postopku izbrani dobavitelji niso ustrezali zahtevam glede kvalitete in karakteristik izdelkov. ZTM je začel pripravljati podlage za izvedbo postopka oddaje naročil, ki pa so zahtevale izdelavo lastnih standardov. Na tej podlagi bo javni razpis za laboratorijski in sanitetni material objavljen v letu 2007. ZTM se je priključil centralnim razpisom ministrstva tudi v sklopu diagnostičnih reagentov, vendar izbrani dobavitelji zahtevam ZTM niso ustrezali. V letu 2006 je zato pričel s pripravo na postopek oddaje naročila, javni razpis je bil objavljen 13. 4. 2007, postopek odpiranja ponudb se je začel maja 2007. ZTM je pojasnil tudi, da je v letu 2005 sicer objavil javni razpis za oddajo naročila dobave vrečk za kri, vendar je bil postopek zaradi vloženih revizijskih zahtevkov razveljavljen. Priprava na novi postopek se je zanlekla zaradi sprememb v tehnologiji predelave krvi tako, da je okvirni sporazum za nakup vrečk za kri in setov za aferetske odvzeme objavil v Uradnem listu Evropske unije 5. 4. 2007 in v Uradnem listu RS 13. 4. 2007.

3.2.2.2 Naročanje storitev

Stroški storitev so v letu 2006 znašali 382.747 tisoč tolarjev. Med njimi prevladujejo storitve, ki niso predmet javnega naročanja, kot so: stroški testiranja, ki jih izvajajo pooblaščen organizacije, stroški službenih poti, stroški dela po podjemnih pogodbah, avtorskih pogodbah in študentski servis, stroški izobraževanja in šolnine. Z izvajalci je ZTM v letu 2006 sklenil 26 pogodb na podlagi predhodno izvedenega postopka zbiranja ponudb ter izdal 12 naročilnic po predhodno izvedenem enostavnem postopku, ki ga določa interni pravilnik. Največ sklenjenih pogodb se je nanašalo na tekoče vzdrževanje opreme in objektov.

Med pomembnejšimi izvajalci storitev je bil v letu 2006 tudi Kompas, d. d., Ljubljana (letni promet: 10.952 tisoč tolarjev z DDV). Glede na to, da gre za istovrstne storitve, bi ZTM moral izvajalca izbrati na podlagi predhodno izvedenega ustreznega postopka, v skladu z določili internega pravilnika in z njim skleniti pogodbo. Ugotovili smo tudi, da vzdrževalec klimatskih naprav RISS, d. o. o., Trzin ni upošteval s pogodbo dogovorjenega dodatnega triodstotnega popusta, zato je ZTM v letu 2006 plačal za opravljene storitve 114 tisoč tolarjev preveč.

Ukrep ZTM

Izvajalec storitev je na zahtevo ZTM naknadno – 30. 5. 2007 izstavil ustrezen dobropis.

3.2.2.3 Nabave osnovnih sredstev

ZTM je v letu 2006 investiral predvsem v obnovo zgradb, nakup avtobusa ter nabavo medicinske in nemedicinske opreme. Izvedel je sedem postopkov oddaje javnih naročil, od tega dva postopka s pogajanjem

brez predhodne objave in z dobavitelji sklenil 22 pogodb na podlagi izvedenega postopka, ki ga določa interni pravilnik. V nadaljevanju so navedene nekatere ugotovljene pomanjkljivosti pri izvedbi postopkov oddaje naročil, ki pa na izbiro najugodnejšega ponudnika niso vplivale:

- ZTM je za nabavo računalniške opreme izvedel omejen postopek. V prvi fazi postopka je priznal sposobnost 18 ponudnikom, po izvedeni drugi fazi pa s štirimi ponudniki sklenil pogodbe v skupni vrednosti 15.079 tisoč tolarjev z DDV. Pri pregledu dokumentacije smo ugotovili, da zavod nima dokazila o tem, komu je bilo poslano povabilo k oddaji ponudbe v drugi fazi (*ZTM je pojasnil, da je bilo povabilo posredovano po elektronski pošti, vendar iz izpisa ni razvidno, kdo je bil prejemnik*). V pogodbah je v 13. in 14. členu določeno, da morajo izbrani dobavitelji v osmih delovnih dneh po podpisu pogodb predložiti bančno garancijo za dobro izvedbo posla in ob dobavi opreme bančno garancijo za zavarovanje garancijskih obveznosti. Družba Comware računalniški inženiring, d. o. o., Ljubljana je garancijo za dobro izvedbo posla predložila 13. 9. 2006, čeprav je bila pogodba podpisana 25. 8. 2006, namesto garancije za zavarovanje garancijskih obveznosti pa je šele 16. 10. 2006 predložila menico z menično izjavo.
- Na podlagi izvedenega postopka za nakup avtobusa je ZTM 14. 8. 2006 sklenil pogodbo v vrednosti 57.587 tisoč tolarjev z DDV z družbo AC-INTERCAR, d. o. o., Ljubljana. Garancija za dobro izvedbo obveznosti v garancijskem roku, ki jo je predložil dobavitelj, je veljala le do 31. 10. 2006, čeprav bi v skladu s 17. členom pogodbe morala veljati najmanj do oktobra 2007.

Ukrep ZTM

Med revizijo je ZTM od dobavitelja pridobil garancijo, ki velja za obdobje od 5. 6. do 31. 10. 2007.

- ZTM je na podlagi izvedenega postopka za obnovo fasade z izvajalcem GIVO družba za gradnjo, inženiring in vodenje investicij, d. o. o., Ljubljana sklenil pogodbo v vrednosti 34.058 tisoč tolarjev z DDV. Med dokumentacijo ni garancije za dobro izvedbo del, ki je zahtevana v 13. členu pogodbe.

4. MNENJE

Revidirali smo bilanco stanja na dan 31. 12. 2006 in izkaz prihodkov in odhodkov od 1. 1. do 31. 12. 2006 skupaj s prilogami ter pravilnost poslovanja Zavoda Republike Slovenije za transfuzijsko medicino v letu 2006. Za pripravo računovodskih izkazov in pravilnost poslovanja je odgovoren direktor zavoda. Naša naloga je na podlagi opravljene revizije izreči mnenje o teh izkazih in o pravilnosti poslovanja v letu 2006.

Revidiranje smo izvedli v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja, ki jih določa Napotilo za izvajanje revizij⁶³. Revizijski postopki so obsegali pridobivanje, pregledovanje, analiziranje in presojanje podatkov o poslovanju Zavoda Republike Slovenije za transfuzijsko medicino ter dokumentiranje revizijskih ugotovitev. Menimo, da smo pridobili ustrezne in zadostne dokaze za izrek mnenja o računovodskih izkazih in pravilnosti poslovanja Zavoda Republike Slovenije za transfuzijsko medicino v letu 2006.⁶⁴

4.1 Mnenje o računovodskih izkazih Zavoda Republike Slovenije za transfuzijsko medicino za leto 2006

Pri revidiranju pravilnosti evidentiranja in izkazovanja podatkov v računovodskih izkazih Zavoda Republike Slovenije za transfuzijsko medicino za leto 2006 smo ugotovili, da

- je zavod v obdobju od leta 2002 do 2005 previsoko oblikoval dolgoročne rezervacije za reorganizacijo transfuzijske dejavnosti, saj je med predvidenimi stroški upošteval tudi investicijska vlaganja ter nekatere neupravičene stroške v nasprotju s slovenskim računovodskim standardom 10 v znesku 275.000 tisoč tolarjev (1.147.555 evrov) in za prav tak znesek prenizko izkazal presežek prihodkov nad odhodki iz preteklih let – točka 2.3.1.11;
- je neupravičeno dolgoročno odložil prihodke v znesku 108.639 tisoč tolarjev (453.343 evrov) v nasprotju s SRS 10, ki so se nanašali na prejeta sredstva, namenjena za nabavo blagovnih rezerv, ki jih sicer izkazuje v izvenbilančni evidenci, in za prav tak znesek prenizko izkazal presežek prihodkov nad odhodki iz preteklih let – točka 2.3.1.11;
- je zaradi prenizko izkazanega presežka prihodkov nad odhodki iz preteklih let v znesku 275.000 tisoč tolarjev (1.147.555 evrov) prenizko obračunal davek od dohodkov pravnih oseb po posameznih letih in tako prenizko izkazal obveznosti na dan 31. 12. 2006 – točka 2.3.1.9;

---

⁶³ Uradni list RS, št. 41/01.

⁶⁴ Kadar je v izreku mnenja računskega sodišča nepravilnost izražena v denarni enoti tolar, je hkrati prikazan še preračun v denarni enoti evro. Preračun je opravljen na podlagi Zakona o uvedbi evra (Uradni list RS, št. 114/06), po tečaju zamenjave 1 evro je 239,640 tolarja.

- se zaloge nedokončane proizvodnje in končnih proizvodov ne vodijo posamično po proizvodih, ampak skupaj po neposrednih in posrednih stroških in je vrednost posameznih proizvedenih učinkov, ki so izkazani kot vrednost zalog nedokončane proizvodnje in proizvodov, odvisna od prodajnih cen teh proizvedenih učinkov in ne od dejanskih stroškov za njihovo proizvodnjo, zato so tako izračunane vrednosti zalog nezanesljive in ni mogoče predpostaviti, da je pravilno izračunan znesek stroškov, ki jih je potrebno nadomestiti iz prihodka obračunske dobe; ker se zaloge zdravil iz krvi zaradi obstoječega načina šifriranja proizvodov knjigovodsko, ne glede na izvor plazme, vodijo kot zaloge proizvodov in ker je nabava, prodaja in zaloga zdravil iz krvi v celoti evidentirana kot proizvodi, kljub temu da bi v skladu z računovodskimi standardi morala biti evidentirana ločeno, tudi ni mogoče dovolj zanesljivo potrditi vrednosti zalog proizvodov v znesku 619.491 tisoč tolarjev (2.585.090 evrov) – točka 2.3.1.8;
- prav tako ni mogoče potrditi pravilnosti zneska 100.228 tisoč tolarjev (418.244 evrov) kratkoročno odloženih prihodkov, ki jih zavod zaradi uveljavljenega načina evidentiranja zalog proizvodov na dan 31. 12. 2006 izkazuje med pasivnimi časovnimi razmejitvami – točka 2.3.1.10.

Po našem mnenju revidirana računovodska izkaza Zavoda Republike Slovenije za transfuzijsko medicino za leto 2006 (bilanca stanja in izkaz prihodkov in odhodkov skupaj s prilogami) zaradi pomembnosti ugotovitev, navedenih v prejšnjem odstavku, ne prikazujeta resnično in pošteno, to je v skladu z Zakonom o računovodstvu, stanja sredstev in obveznosti do virov sredstev na dan 31. 12. 2006 ter prihodke in odhodke za leto 2006 (*negativno mnenje*).

4.2 Mnenje o pravilnosti poslovanja Zavoda Republike Slovenije za transfuzijsko medicino v letu 2006

Zavod Republike Slovenije za transfuzijsko medicino je v letu 2006 posloval nepravilno v naslednjih primerih:

- pri določitvi količnikov osnovnih plač delovnih mest ni upošteval določil Zakona o razmerjih plač v javnih zavodih, državnih organih in organih lokalnih skupnosti in Pravilnika o napredovanju delavcev, zaposlenih v zdravstvu, in ni imel izdelanih meril za ugotavljanje delovne uspešnosti zaposlenih – točki 3.2.1.1 in 3.2.1.2;
- pri določanju in obračunavanju dodatkov zaposlenim ni upošteval Zakona o razmerjih plač v javnih zavodih, državnih organih in organih lokalnih skupnosti, Kolektivne pogodbe za negospodarske dejavnosti, Kolektivne pogodbe za dejavnost zdravstva in socialnega varstva, Kolektivne pogodbe za zaposlene v zdravstveni negi in Kolektivne pogodbe za zdravnike in zobozdravnike v Republiki Slovenije in zato določal in obračunaval dodatke neupravičeno in v nepravilni vrednosti ter tako zaposlenim v letu 2006 obračunal za 153.771 tisoč tolarjev (641.675 evrov) preveč dodatkov in 2.225 tisoč tolarjev (9.285 evrov) premalo dodatkov – točke 3.2.1.3.a do 3.2.1.3.f;
- zaposlenim je izplačal premije za nezgodno zavarovanje, stroške prevoza in sejnine v skupnem znesku 3.334 tisoč tolarjev (13.913 evrov), ki niso imeli podlage v veljavnih predpisih – točke 3.2.1.4.a do 3.2.1.4.c;
- blaga, materiala in storitev ni nabavljala v skladu s predpisi s področja javnega naročanja; zaradi nepravilnosti pri izbiri in izvedbi postopkov oddaje naročil, predpisanih z zakonom in notranjim aktom, je v letu 2006 nepravilno oddal za 1.634.952 tisoč tolarjev (6.822.534 evrov) naročil – točki 3.2.2.1 in 3.2.2.2,

zato je bilo po našem mnenju poslovanje Zavoda Republike Slovenije za transfuzijsko medicino v letu 2006 v pomembnem neskladju s predpisi (*negativno mnenje*).

5. ZAHTEVA ZA PREDLOŽITEV ODZIVNEGA POROČILA

Zavod Republike Slovenije za transfuzijsko medicino mora v roku 90 dni po prejemu revizijskega poročila predložiti računskemu sodišču odzivno poročilo.

Odzivno poročilo mora vsebovati:

- navedbo revizije, na katero se nanaša,
- kratek opis nepravilnosti v poslovanju, ki so bile ugotovljene z revizijo, in
- izkaz popravljalnih ukrepov.

Izkaz popravljalnih ukrepov mora obsegati navedbo popravljalnih ukrepov in ustrezna dokazila o izvedenih popravljalnih ukrepih za odpravo ugotovljenih nepravilnosti. Zavod Republike Slovenije za transfuzijsko medicino mora v odzivnem poročilu izkazati popravljalne ukrepe za:

- odpravo nepravilnosti, povezanih z neutemeljeno oblikovanimi dolgoročnimi rezervacijami v preteklih letih in nepravilno obračunanim davkom od dohodkov pravnih oseb – točka 2.3.1.11;
- odpravo nepravilnosti, ki se nanašajo na določanje količnikov osnovnih plač delovnih mest – točka 3.2.1.1;
- zagotovitev ustreznih kriterijev in meril za ugotavljanje in vrednotenje delovne uspešnosti zaposlenih – točka 3.2.1.2;
- odpravo nepravilnosti pri določanju in obračunavanju dodatkov za vodenje – točka 3.2.1.3.a, za delo na terenu – točka 3.2.1.3.c in za delovno dobo – točka 3.2.1.3.d ter hkrati izkazati, da v obdobju po izdaji revizijskega poročila ni neupravičeno uvedel novih dodatkov;
- odpravo nepravilnosti pri plačilih premij za nezgodno zavarovanje zaposlenih – točka 3.2.1.4.a;
- izboljšanje poslovanja pri oddajanju javnih naročil za zdravila, reagente ter diagnostični in ostali medicinski material – točki 3.2.2.1.a in 3.2.2.1.b ter navesti aktivnosti in postopke, ki jih je uvedel na tem segmentu poslovanja;
- začetek postopkov za zagotovitev ustreznih podlag za pravilno vrednotenje in izkazovanje zalog nedokončane proizvodnje in proizvodov ter zdravil iz krvi – točka 2.3.1.8 ter
- začetek postopkov, ki jih je izvedel skupaj z ustanoviteljico za uskladitev določb statuta z določbami ZPKrv-1, za določitev obsega in vrste dejavnosti zavoda ter razmejitvijo na javno službo in pridobitno dejavnost – točka 2.3.3 ter za izdelavo ustrezne metodologije za določitev cene krvi in krvnih pripravkov – točka 2.3.2.1.1.

Po drugem odstavku 29. člena ZRacS-1 je odzivno poročilo uradna listina, ki jo potrdi odgovorna oseba uporabnika javnih sredstev s svojim podpisom in pečatom.

Računsko sodišče bo ocenilo verodostojnost odzivnega poročila, to je resničnost navedb o popravljalnih ukrepih, in po potrebi opravilo revizijo odzivnega poročila na podlagi četrtega odstavka 29. člena ZRacS-1. Prav tako bo ocenilo zadovoljivost sprejetih popravljalnih ukrepov.

Če odzivno poročilo ne bo predloženo v roku, določenem v tem revizijskem poročilu, stori odgovorna oseba uporabnika javnih sredstev prekršek po tretjem odstavku 38. člena ZRacS-1. Če uporabnik javnih sredstev, ki bi moral predložiti odzivno poročilo, niti v roku 15 dni po izteku roka za predložitev odzivnega poročila računskemu sodišču ne predloži odzivnega poročila, se šteje, da uporabnik javnih sredstev krši obveznost dobrega poslovanja⁶⁵. Prav tako opozarjamo, da se neresnične navedbe v odzivnem poročilu obravnavajo kot neresnične navedbe v uradni listini (drugi odstavek 29. člena ZRacS-1).

Če bo računsko sodišče v porevizijskem poročilu ugotovilo, da je Zavod Republike Slovenije za transfuzijsko medicino kršil obveznost dobrega poslovanja, bo ravnalo v skladu s sedmim do štirinajstim odstavkom 29. člena ZRacS-1.

Pravni pouk

Tega poročila na podlagi tretjega odstavka 1. člena ZRacS-1 ni dopustno izpodbijati pred sodišči niti pred drugimi državnimi organi.

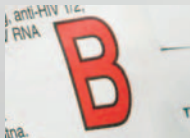
Igor Šoltes,
generalni državni revizor

Poslano:

1. Zavodu Republike Slovenije za transfuzijsko medicino, priporočeno s povratnico;
2. dr. Božidarju Voljču, priporočeno;
3. Državnemu zboru Republike Slovenije, priporočeno;
4. Ministrstvu za zdravje, priporočeno;
5. arhivu, tu.

---

⁶⁵ Tretja točka prvega odstavka 37. člena Poslovnika Računskega sodišča Republike Slovenije, Uradni list RS, št. 91/01.

RAČUNSKO SODIŠČE REPUBLIKE SLOVENIJE · THE COURT OF AUDIT OF THE REPUBLIC OF SLOVENIA

Slovenska cesta 50, 1000 Ljubljana, Slovenija · tel.: +386 (0) 1 478 5800 · fax: + 386 (0) 1 478 5891
sloaud@rs-rs.si · www.rs-rs.si

Enota Maribor / Maribor Office

Ulica heroja Bračiča 6, 2000 Maribor, Slovenija · tel.: +386 (0) 2 250 5880 · fax: +386 (0) 2 250 5896